

Naročnina vsakega mesečno 26 Din, za
knjižništvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Krištofova ulica 5. Telefon številke
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.

Celje: Kocanova ul. 2. Telefon številke 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Izdatni oddelek: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti čeki savodih: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies
Nr. 106.241.

Ljubljana, 22. maja

Naša mirna in objektivna informacija o novi organizaciji, ki se ima jutri, 23. t. m. v ljubljanski škofiji ustanoviti, je prav brez potrebe silno zbudila »Slovenca«. Čudno je bilo, da to glasilo o tej novi organizaciji ni prej nič poročalo. Dovolili smo si zato mi iz »Škofijskega lista« javnosti dati obvestila. Te pravice si ne damo vzeti in nič nas ne plaši, če »Slovenec« v tem nedolžnem poročilu že vidi »protikatoško kulturo trobentno«. Gospodje so sploh zelo nagli v skrajnih izrazih, ki pa so baš zato že tako obrabljeni, da jih javnost sprejema že skoro bolj kot dovpije.

Sploh bi svetovali nekoliko več umerjenosti v pretirajah. Že grme, da »kdo bi hotel ovirati katoliško akcijo ali ji stopiti nasproti kot sovražnik, se mora zavedati, da se s tem postavlja v bojno pozicijo proti katoliški cerkvi sami in njenemu poglavarju.« Take pretirane so zelo dvorezne. Anatema se mora vzeti resno ali pa postane smešen. Pred kratkim n. pr. je ljubljanski škof že zopet pridigoval po Gorenjskem o »Domovini« v znanem smislu. Če bo tudi nova »Katoliška akcija« agentura za klerikalno časopisje, če obvelja tudi v bodoče, da v rajfajzovki, kateri načeluje župnik ali njegov možje, ne dobi posojila, kdor čita napredne časopise, ali pa da je proklet, ako pri občinskih volitvah ne voli kandidatov župnišča, bo takih ljudi veliko, ki se bodo brez strahu »postavili v bojno pozicijo« in nič ne bo stvar drugačna, če bodo gospodje trdili, da je taka obramba svobode duha naperjena »proti katoliški cerkvi in njenemu poglavarju«.

»Slovenec« se čudi, da smo šele sedaj zvedeli o Katoliški akciji. Pozabil je očitno, da smo o njej že opetovano pisali in zlasti lani razpravljali o njej. Res pa je, da so v Sloveniji sklenili ustanovitev Katoliške akcije šele potem, ko je bila SLS formalno razpuščena. Lani, ko je Katoliška akcija na Hrvaškem prišla v konflikte s politiko SLS, ni bilo o tej akciji v Sloveniji ne duha ne sluha. Očitno takrat ni bila potrebna.

Čl. 12. razveljavljene ustave je jamčil svobodo vere z dostavkom, da »vere samostojno urejujejo svoje notranje verske posle«. Tega se pač drži vsak svobodoumen človek. Vse drugo javno udejstvovanje je podrejeno nadzorstvu države. Kaj je »notranji verski posel«, o tem imamo v vsem svetu dovolj zgledov in tudi znanost to vprašanje jasno opredeljuje. Nič ni čudno in bilo bi neiskreno zameriti, da skuša vsaka cerkev mejo med verskimi in posvetnimi posli čim najbolj vraniti, vendar bo najokretnější branitelj »notranjih poslov« težko koga prepričal, da spada tu sem organiziranje Orlov, akademikov, tiskarn, rokodelskih društev, delavske mladine, Rafaelove družbe, dijaških podpornih društev, tiskovnih društev, založb itd., kar se vse nahaja v programu Katoliške akcije. Se težje bo konstruirati, da je »notranji verski posel« skrba, da se uveljavijo »katoliška načela« v šoli, pri plačevanju katehetov, v šolskih odborih, kar ravnokar zahteva od istih gospodov organizirana čisto politična akcija raznih občin zoper projekt novega šolskega zakona. Na ustavo in na občna načela vseh ustav sveta in zakonov o razmerju cerkve do države se bo torej težko sklicevati.

Tudi če je res, da je Katoliška akcija čisto cerkvena akcija, bo torej morala voditi račun o suverenosti države, ki pa ne bo nikjer dopustila, da duhovščina sama razlaga, katero njeno delovanje in v koliko je samo verskega značaja. Najmanj je tu »mešan« teren, sicer bi se moglo jutri zgoditi, da se bosta gg. škof in župnik vtkala v vsako stvar javnega in privatnega življenja, češ, da gre za verski posel in da je to »nova, modernemu času prilagodena posebna metoda cerkvenega delovanja«.

V ostalem smo »Slovenca« zelo hvaležni, da priznava popolno odvisnost vseh klerikalnih organizacij od duhovščine. Ljalno beležimo in perpetuum memoriam, da je sodelovanje laikov brez vrhovnega vodstva poklicanega hierarhičnega dušnega pastirstva nično, da podreditve Orlov itd. v Katoliško akcijo ni samo formalna, ampak bistvena, in da bi bil s političnimi strankami samo »konflikt idej«. Nič ne more biti, ne inicijative, ne navodil, ne dela Katoliške akcije brez odobrenja škofa, ki ima neomejeno pravico veta! Mi smo to vedeli že dolgo in tudi z bivšo SLS ni bilo v stvari nič drugače, ali tako iskrenega priznanja se nismo čitali. Zato se nam ne sme zameriti, če smo se malo pošalili s trditvijo, da imajo razne klerikalne prosvetne, gospodarske, telovadne in druge organizacije še vedno »avtonomije«. Žaliti s tem nismo hoteli nikogar.

Prav tako se nam je zdelo poudarjanje »nepolitičnosti« Katoliške akcije depasirano. Če naj po programu Katoliške akcije zmagajo vsa njena na-

Zaključek beogradske konference

Konferenca Male antante je bila včeraj zaključena - V svet Društva narodov bo Mala antanta kandidirala zastopnika Jugoslavije

Beograd, 22. maja p. Danes je bila završena trodnevna konferenca Male antante. Od 10. do 12. se je vršila v ministrstvu za zunanje zadeve poslednja seja ministrov dr. Beneša, Mironesca in dr. Kumanudija. Opoldne so zunanji ministri sprejeli novinarje Male antante kakor tudi v Beogradu navzoče novinarje iz drugih držav. Nato so se ministri ponovno sestali h kratkemu razgovoru, ki je trajal kake pol ure.

Izpred zunanjega ministrstva so se ministri, člani delegacij in novinarji odpeljali v restavracijo na M. hajlovcu, kjer se je vršil skupen obed, ki je potekel brez formalnosti v prijetnem družabnem razpoloženju.

Rumunski zunanji minister Mironescu je ob pol 6. odpotoval z avtom preko Šabca in vzhodne Bosne v Sarajevo, ministra Beneš in Kumanudij, poslanski držav Male antante in drugi člani delegacij z novinarji pa so se odpeljali v Sarajevo z nočnim brzavilkom preko Broda. Zadnje poplave so namreč tako poškodovale ceste v Šumadiji, da je moral projektirani avtomobilski izlet preko Banje Koviljače odpasti. Od Sarajeva dalje se bo vršil izlet po prvotnem načrtu.

O današnjem dopoldanskem sestanku zunanjih ministrov Male antante je bil izdan naslednji

službeni komuniké:

»Trije zunanji ministri držav Male antante so imeli danes svoje poslednje sejo. Razpravljali so najprej o odnošjih svojih držav do sovjetske Rusije in ugotovili, da v tem vprašanju ni izza prošnih konferenc nikakih izprememb.«
»Zatem so ministri proučili rezultate pripravljane konference gospodarskih strokovnjakov držav Male antante v Bukarešti in odobrili njihove predloge. Sklenili so, da se ti strokovnjaki sestanejo koncem septembra v Prazi, kjer naj nadaljujejo svoje delo na osnovi odobrenega programa. Sporazumeli so

se o gotovih praktičnih predlogih, ki se nanašajo na pospeševanje medsebojnih intelektualnih odnošajev med državami Male antante.«

»Končno so ministri razpravljali o vprašanju izvolitve člana Male antante v svet Društva narodov, ki se sestane septembra meseca v Ženevi. Sklenili so, da bodo podpirali kandidaturu Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.«

Odlikovanje ministrov Beneša in Mironesca

Beograd, 22. maja p. Po današnjem sestanku Male antante se je namestnik ministra zunanjih del dr. Kosta Kumanudij napotil na dvor, kjer je bil sprejet v avdienci. Dr. Kumanudij je poročal kralju o današnji konferenci in o njenih rezultatih.

Pri tej priliki je kralj podpisal ukaz, s katerim podeljuje rumunskemu ministru zunanjih del Mironescu visoko odlikovanje Belega orla I. stopnje. Ker je češkoslovaški minister zunanjih del dr. Beneš že imetelj enakega našega odlikovanja, mu je kralj Aleksander topot preko namestnika ministra zunanjih del dr. Kumanudija poklonil svojo sliko z lastnoročnim podpisom in posvetilom.

Z redi sv. Save raznih stopenj so odlikovani tudi razni člani češkoslovaške in rumunske delegacije ter češkoslovaški in rumunski delegati novinarske Male antante.

Rumunska odlikovanja jugoslovenskih novinarjev

Beograd, 22. maja p. Opoldne je rumunski minister zunanjih del Mironescu posetil člane jugoslovenskega komiteja Male antante tiska in jim izročil rumunska odlikovanja. Predsednik jugoslovenskega komiteja g. Fabjančič je bil odlikovani z redom rumunske krone oficirske stopnje, ostali člani z istim redom nižjih stopenj.

Vsebina arbitražne pogodbe Male antante

Službeni komuniké zunanjega ministrstva - Način reševanja eventualnih sporov

Beograd, 22. maja č. Zunanje ministrstvo je danes ob 2. popoldne izdalo naslednji komuniké o konferenci Male antante:

»Pogodba o arbitraži in koncilijaciji, podpisana med našo državo, Rumunijo in Češkoslovaško je verna reprodukcija modela A, priporočeneja od poslednje skupščine Društva narodov. Po tej pogodbi se imajo vsi spori katekterli vrste, ki bi mogli nastati med našimi tremi državami in se ne bi mogli rešiti po običajnem diplomatskem potu, reševati po posebni proceduri, določeni s to pogodbo. Ta procedura je naslednja:

a) Za vse spore pravnega značaja, v katerih oporeka ena stranka drugi kake pravice je pristojno za reševanje stalno mednarodno razsodišče v Haagu. Dovolj je, da se ena stranka obrne na to sodišče in ni potreben pristanek druge stranke, da o sporu sodišče razpravlja.

b) Za vse ostale spore velja tale določba: Sestavila se bo stalna komisija petih članov, kateri se bodo najprej ti spori predložili. Sklepi te komisije nimajo obvezne moči. Oni so samo priporočilo in ako se od prizadete strani ne sprejmejo sklepi te komisije, se spori predlože posebnemu izvoljenemu arbitražnemu sodišču, sestavljenemu iz petih članov. To sodišče odloča o vsakem sporu posebej. Izjemoma se določa, da morejo stranke po prejšnjem sporazumu, sporno vprašanje, ako je političnega značaja, pred-

čela tudi v »šolstvu, družbi, gospodarstvu, javni upravi in ljudskih zastopstvih«, potem bo za bodočo politiko prav malo delokroga ostalo. Kdor hoče v tem oziru biti iskren, se mora odločno postaviti na stališče, da niti cerkev, niti duhovščina ne snujeta, ne organizirata in ne podpirata nobene politične stranke. Vse drugo je samo igra z besedami.

Mi smo že izjavili, da noben resnično svobodoumen človek ne bo branil cerkvi svobodnega udejstvovanja v njenem okviru in seveda tudi katoliški akciji ne, če se drži tega okvira. Če pa gre preko njega, se tudi ne moremo protiviti legalni ustanovitvi in obstoju te nove organizacije, vendar imamo pravico jo imenovati s pravim imenom. A kar je Petru dobro, mora biti tudi za Pavla prav - to je bil glavni smisel skromnih naših kritičnih prišmb v

ložiti svetu Društva narodov, ki ga bo reševal po določbah čl. 15. pakta o Društvu narodov.

Določene so posebne določbe o postopku, ako bi bile v kakem sporu zainteresirane vse tri pogodbenne stranke.

Ta pogodba bo registrirana pri Društvu narodov in z njo se v ničemer ne omejuje misija Društva narodov, da lahko v vsakem trenutku podzvame potrebne ukrepe za vzdrževanje miru.»

Danes se sestane VZS

Beograd, 22. maja č. Jutri popoldne se bo sestal Vrhovni zakonodajni svet k nadaljevanju svojega dela. V petek zaradi praznika sv. Cirila in Metoda zakonodajni svet ne bo posloval. Na jutrišnji seji se bo določil samo dnevni red nadaljnjih sestankov.

Imenovanja drž. pravdnikov po novem zakonu

Beograd, 22. maja č. Na predlog ministra pravde je kralj podpisal ukaz, s katerim so v izvedbi novega zakona o državnih pravdnikih na novo imenovani: za višjega državnega pravdnika v Ljubljani dr. Mirko Graselli, za njegovega namestnika dr. Avgust Munda, za državnega pravdnika v Ljubljani pa dr. Robert Ogorevc.

Dalje so imenovani: za državnega pravdnika v Mariboru dr. Ivan Jančič, za državnega pravdnika v Celju Joško Kozak in za državnega pravdnika v Novem mestu Gustav Barle.

zadnjem članku. Naj povdarimo še to: če se bo katoliška akcija držala versko-moralnih meja, ne bo nasprotstev, kajti jugoslovenska napredna akcija sloni na neomajnih nacionalnih, etičnih in socijalno-naprednih temeljih in bo znala čuvati svobodo vseh veroizpovedi.

Nas bi prav veselilo in bil bi pravi odhiti za ves narod, če bi katoliška akcija ne bila nadaljevanje bivše SLS v drugi obleki, zlasti pa, če bi ji uspelo potegniti vero, cerkev in duhovščino ven iz dnevnne politike. To bi lahko prineslo novo srečo Slovincem. Dosedaj o kakem novem duhu žal še nič ni videti, ne čutiti. Kdor bo znal usmeriti duhovščino v njen pravi delokrog, bo našel podporo in odobravanje vsega naroda. Na stari duh pa je prišla protiakcija, ki bo vedno krepkejša. Čim več bo blagostanja in prosvete v narodu.

Zanimive izjave Zaleskega o odnošjih Poljske do drugih držav

Pogoji za zblizanje Francije in Madžarske so že dani - Poljska ne bo pristopila k arbitražni pogodbi Male antante

Dunaj, 22. maja. g. V Budimpešti bivajoči poljski zunanji minister Zeleski je sprejel danes popoldne zastopnike tiska v hotelu »Dunapalota« ter podal pri tej priliki neprisiljene izjave o svojem potovanju in raznih zadevah, ki so ž njim v zvezi. Zunanji minister je najprej govoril o veličastnem sprejemu, ki ga je bil deležen v Budimpešti ter povdaril, da so ga lepote madžarske prestolnice zadivile Na vprašanje, kako si zamišlja bodoče razmere med Madžarsko in Poljsko, je odgovoril minister Zaleski, da stremi Poljska za tesnim prijateljstvom z Madžarsko. Obe državi vežejo že zgodovinske vezi; saj sta imeli obe v osebi Batoryja skupnega kneza. Razen tega skuša Poljska poglobiti kulturne in gospodarske vezi z Madžarsko, s katero jo trenutno veže trgovinska pogodba, ki je za obe državi zadovoljiva in bo še bolj razširjena. Na gospodarskem polju sta Poljska in Madžarska tesno vezani druga na drugo. Glede razmerja do sosednjih in drugih držav smo prijatelji z Rumunijo in imamo z njo pogodbo, z Jugoslavijo nas veže skupen slovanski izvor, s Češkoslovaško razmerje dobrih sosedov, z Avstrijo pa obsežno gospodarske zveze, ki bodo še bolj poglobljene.

Novinarji so stavili Zaleskemu naslednja vprašanja, ki je minister nanje točno odgovarjal:

Madžarska išče stikov s Francijo

Zaleski naj bo posrednik med Budimpešto in Parizom

Dunaj, 22. maja s. Budimpeštanski dopisnik »Neue Freie Presse« izve s poučene strani, da je igral v razgovoru med madžarskim ministrskim predsednikom grofom Bethlenom in poljskim zunanjim ministrom grofom Zaleskim važno vlogo problem ustanovitve prijateljske fronte iz Rima preko Budimpešte v Varšavo. Da se je Poljska odrekla priključitvi k Mali antanti, je konočevaljivno. Poljska se odmika od

Ali je slučaj, da ste navzoči v Budimpešti istočasno, ko se vrši v Beogradu konferenca Male antante? O slučaju ne more biti govora. V našem interesu pa je, da stremimo kot člani Društva narodov zatem, da se vsi narodi Evrope zblizajo med seboj. Ali bo Poljska pristopila k razsodiščni pogodbi Male antante? Ne verujem. K tem pogajanjem nas niso pritegnili in s proučevanjem tega vprašanja se sploh nismo bavili. Ali je res, da ima vaše potovanje tudi namen pripraviti zblizanje med Francijo in Madžarsko? Seveda: mi si prizadevamo, da bi z najboljšimi močmi pospeševali sporazum med evropskimi narodi. Posebne nalozge glede sporazuma med Madžarsko in Francijo pa z naše strani ne morem priznati, ker so dani temeljni pogoji za neposredno zblizanje. Po izjavi Zaleskega je razmerje Poljske do Italije na vseh poljih kar najboljšo, do Turčije in Bolgarije pa zelo prijateljsko; s Turčijo veže Poljske stoletja staro prijateljstvo. Z vprašanjem narodnih manjšin na Poljskem je zelo enostavno, ker Poljaki nimajo namena stremeti za raznarodovanjem manjšin. Nudijo jim vse možnosti za vzdrževanje kulturnega življenja, toda zahtevalo lojalnost napram državi. Največja poljska manjšina so Ukrajinci s štirimi milijoni in Nemci z milijonom duš.

Madžari napovedujejo Srednjo antanto

Protiutež Mali antanti naj tvorijo Poljska, Madžarska in Italija Vprašanje kralja in revizije trianonske pogodbe za sedaj ni aktualno

Budimpešta, 22. maja. g. Obisk zunanjega ministra Zaleskega pomeni pričetek nove etape v madžarski zunanji politiki. Vedno bolj se kažejo konture zunanje politične koncepcije, ki jo je smatrali kot protiutež Mali antanti v sodelovanju Madžarske, Italije in Poljske. Gotovo je, da so se vršile zato skrbne priprave in da bo moral svet računati s tem, da bo Madžarska, ki se je v zunanjepolitičnih vprašanjih dosedaj sporazumela z Italijo, ne da bi pri tem v gotovih zadevah opustila angleško vodstvo, dosegla sporazum tudi s Poljsko.

Kakor se zdi, žuti to tudi Mala antanta. Zaradi tega sprejemanja v tukajšnjih političnih krogih le z ironičnim nasmevom izjavo dr. Beneša, ki jo je dal beograskim zaetopnikom tiska, da bo prišlo do koncentracije vseh srednjeevropskih držav, katere se bo morala udeležiti tudi Madžarska. Grožnja z vojno, ki jo je izrekel rumunski zunanji minister Mironescu za primer, da bi Madžarska silila na revizijo, zveni čudno v trenutku, ko je ministrski predsednik grof Bethlen izjavil, da revizijskih stremljenj ne smatra za aktualna in ne opušta nade samo za bodočnost. Vsekakor kažejo

Mironescove besede, da Mala antanta še ni spoznala pomena Madžarske v zunanjepolitičnem oziru za bodočnost, ali pa dela vde, kakor da bi ga ne hotela spoznati. Akcija Madžarske je usmerjena na to, da bi poleg velike in Male antante priključila v doglednem času v življenje srednjo antanto, ki bi ji pripadale Italija, Madžarska in Poljska, ne da bi pri tem tvorile ono trdno zvezo, ki bi jih vezala na skupno korakanje v vseh vprašanjih.

Pod temi okolištnimi se čuje zelo čudno, če se sedaj ekspozirani voditelji legitimistične ideje razburjajo nad izjavo ministrskega predsednika grofa Bethlena, da vprašanje krone trenutno ni aktualno in da tudi, dokler bo živel državni upravitelj Horthy, najbrže ne bo postalo aktualno. Grof Appony je izjavil, da take izjave ne vzame resno, dočim je grof Szizgray tolmačil izjavo ministrskega predsednika kot napoved diktature. Oči vse Evrope so trenutno vprte na obisk poljskega zunanjega ministra v Budimpešti, ker se v zvezi z njim pričakujejo v skorajšnji bodočnosti izredno važni politični dogodki.

Burne priprave za volitve na Angleškem

London, 22. maja. lo. Na volilnem shodu v Wenersburghu so zborovalci navalili na konservativnega kandidata Rubina in ga obmetavali s kosi opeke, da so ga morali prepeljati v bolnico zavoľjo pretresenja možganov.

Veliko senzacijo je te dni povzročila debata med avtomobilski: a industrijcem Austinom in delavskim voditeljem Denisom. Austin je grozil, da bo v primeru zmage delavske stranke zaprl svoje tovarne in ustavil delo, ako b ta nadaljevala svoje socijalne ukrepe o zavarovanju delavcev in v škodo delodajalcem. Laburist Denis pa je na to grožnjo odgovoril, da bo delavska vlada njegova podjetja kratko in malo socializirala.

London, 22. maja. s. Vodja delavske stranke Macdonald je izjavil včeraj na volilnem zborovanju, da bodo po njegovem mnenju konservativci pri teh volitvah izgubili 140 mandatov.

Justifikacija v Somboru

Sombor, 22. maja. n. Danes je dospel semkaj sarajevski krvnik Hart, ki bo jutri ob 5. zjutraj izvršil justifikacijo nad razbojnikom Zarkom Frankovom, ki je pred dalje časa s svojimi tovariši ubil in oropal dva seljaka.

Nemški predlog glede manjšinskega postopka odklonjen

Zeneva, 22. maja. ra. Poročilo odbora trojice za vprašanje narodnih manjšin, ki je bilo izročeno vsem članom Društva narodov, odklanja nemški predlog glede izvolitve posebnega odbora, ki naj bi premostrival vprašanje ustanovitve stalnega odbora za manjšine v Društvu narodov. Poročilo predlaga le nekatere formalne izpremembe dosedanjega postopka pri reševanju manjšinskih vlog in pritožb.

Komunist — žuoan v Strassbourgu

Strassbourg, 22. maja. s. Občinski svet je danes izvolil z 18 proti 11 glasovom bivšega komunističnega poslanca Hueberja za mestnega župana. Za namestnika je bilo izvoljenih 6 komunistov odnosno avtonimistov. Socialisti in republikanski zveza se glasovanja ni udeležila.

50.000 delavcev brez dela

Berlin, 22. maja. be. Družba šlezjskih tekstilnih industrijcev je po brezuspešnih pogajanjih glede zboljšanja mezde sklenila odpustiti vse delavce. Prizadetih bo v celoti okoli 50.000 delavcev.

Razgovor z Bernardom Shawom

Svetovnoznan pesnik in dramatik o svojih vtisih iz Jugoslavije in o tem in onem

Dubrovnik, 22. maja n. Bernard Shaw je sprejel danes v hotelu »Imperial« vašega dopisnika skupno z drugimi dopisniki zagrebških in beograjskih listov. Sivolasi, a po duhu in telesu še mladeniško sveži starček je bil zelo dobro razpoložen. Takoj v početku je smeje se izjavil, da je praktično in ne teoretik, zaradi česar novinarji zamaš pričakujejo od njega kakšne filozofske disertacije. Na vprašanje, kaj ga je napotilo, da je obiskal našo državo in kaj ga pri nas posebno zanima, je slovit pesnik odvrnil:

»Mene ne zanima ničesar. Prišel sem, ker je tako želela moja žena Charlota, ki si želi odmora in mira, in ker je tudi v mojem interesu, da uživam v prirodno lepih krajih. Ako kdo govori, da potujem zaradi studija, ne govori resnice.«

Nadalje je izjavil Shaw, da je spoznal, da se pri nas zelo poceni živi in da so ljudje zelo gostoljubni. Pristavil je: »Vsi me hočejo poznati, čeprav

sem prvič v teh krajih. Moral sem se boriti, da so mi predložili račun za obed in sprejeli denar; potem pa so mi poklonili narodno nošo, vredno več kakor 1 000 bedov. Ti kraji tukaj, kakor tudi Boka Kotorska bodo izgubili na svoji dragocenosti, ko bodo postali mednarodna rivijera.«

Naposled je Shaw govoril o avtorskem pravu in o mednarodni konvenciji o avtorskem pravu. »Ne vem,« je dejal med drugim, »ali je Jugoslavija podpisala to pogodbo, niti mi ni mnogo za to. Vem pa, da se je nekdo predstavljala neká moja stvar v Zagrebu, vendar pa mi ni o tem nihče ničesar sporočil. Ako bi mi to sporočili, bi bilo naravno, da bi zahteval svoje tantižme.«

Svoj razgovor je končal Shaw z besedami: »Recite onim, ki se po vas zanimajo za mojo osebo, da nisem kandidat za parlament in da bi v nobenem primeru ne hotel priti v vrste simulantov, kakršni so — očetje domovine.«

Pred razpravo proti Puniši Račiću

Naraščajoče zanimanje v Beogradu — Zagovorniki predlagajo zaslišanje še nekaterih novih prič

Beograd, 22. maja. Čimbolji se približuje ponedeljek, tem večje postaja v Beogradu zanimanje za glavno sodno razpravo proti Puniši Račiću in tovarišem zaradi zločina 20. junija. Sodišče je izvršilo že vse potrebne priprave. Razprava se bo vršila v običajni razpravni dvorani sodišča prve stopnje, ker ni na razpolago druge primernejše dvorane. Zagovorniki obtožencev imajo neprestane konference. Pričuje se, da se na glavni razpravi ne bo pojavil nihče zasebnih tožnikov. Mnogoštevilni novinarji Male antante, Anglie, Francije, Nemčije in Italije ki so v Beogradu, in bodo ostali tu, dokler se razprava ne zaključi.

Zagovornik, odvetnik Bora Popović, je poslal te dni sodišču dopis, v katerem prosil, naj se na razpravi zaslišijo nekateri bivši narodni poslanci, ki doslej še niso bili zaslišani in ki naj bi pričali, da te bila atmosfera v bivši Narodni skupščini pred

20. junijem napeta in osebni odnošaji med poslanci ter posameznimi skupinami do skrajnosti zaostreni. O tem naj bi pričali poleg drugih Ljuba Jovanović, Dušan Vujić in dr. Vasilje Jovanović. Zagovornik Popović se nadalje sklicuje tudi na bivšega narodnega poslanca Živojina Rafalovića, ki naj bi izpovedal, da mu je Svetozar Pribičević pred zločinom govoril o potrebi pomirjenja nasprotstev. Prav tako zahteva, naj bi se zaslišali nekateri ugledni črnogorski nacionalni delavci, ki bi mogli dati dragocene podatke o etičnih lastnostih svojega rokaja Puniše Račića.

Te dni je državni pravdnik prejel tudi mnenje fakultetnega sveta, ali je smrt Stjepana Račića nastopila kot posledica poškodb, dobljenih 20. junija, ali pa zaradi njegove srčne bolezni. Kakšno stališče zastopa to strokovno mnenje, ni znano.

Mala antanta v preteklosti in bodočnosti

Pomembne izjave treh zunanjih ministrov pri včerajšnjem sestanku z novinarji

Beograd, 22. maja n. Danes opoldne se je vršil v svečani dvorani ministrstva za zunanje zadeve sestanek novinarjev Male antante in zastopnikov inozemskega tiska z zunanjimi ministri držav Male antante. Sestanek je otvoril predsednik inozemskega komiteta Male antante tiska g. Fabiančič, ki se je v svojem nazovno zavržali zunanjim ministrom za naklonjenost tisku in novinarjem ter na kratko reasumiral rezultate letošnje konference novinarske Male antante.

Namestnik ministra zunanjih del dr. Kumanudi je nato podal besedo dr. Benešu, ki so mu zbrani novinarji priridili tople ovacije.

Dr. Beneš je uvodoma izrazil zadovoljstvo, da se nahaja med novinarji treh prijateljsko med sabo zvezanih držav. Novinarjem se ni ničesar prikrivalo in zato jim kaj novega ne more povedati. Saj so bili o vsem pravočasno in podrobno informirani. Kvečiemu lahko ponovno podčrta osnovne ideje, ki vodijo diplomacijo Male antante.

Predvsem je treba nazlasti popolno harmonijo in vzajemnost, ki vlada v vrstah Male antante, odkar je bila pred 9 leti ustanovljena. Na vseh dosedanjih sestankih so bili ugotovljeni uravni dosežki in pogledi na vsa pojavljajoča se politična vprašanja. Zato je razumljivo, da je imel tudi letošnji sestanek isto fiziognomijo prijateljstva in vzajemnosti pogledov, kakor vsi dosedani.

Mala antanta je ustanova mira, kar je opetovano dokazala in posvedočila. Čeprav obstojajo med državami Male antante raznovrstne razlike v gospodarstvu in kulturi, postaja vendar moč, ki veže te tri države, od leta do leta silnejša. Mala antanta je edina skupina po vojni, ki permanentno deluje in ki budno čuva nad mirom v Evropi.

Zatem je dr. Beneš govoril o sklepih beograjske konference Male antante in izjavil med drugim: »Mi smo završili svoje delo in protičili splošno politično situacijo. Lahko mirno izjavimo, da smo optimisti in da navzile težkočam, ki se stalno pojavljajo, Evropa vendarle napreduje v svoji konsolidaciji. Odnosaji držav Male antante napram vsem sosedom so povsem normalni in dobri. Tudi naši odnosaji z zaveznicami Anglijo, Francijo in Italijo ter sedaj tudi z Nemčijo so zelo dobri. Med Malo antanto in Nemčijo ni prav nikakih težav. Kar se tiče Rusije, je položaj ostal neizpremenjen. Ker imajo države Male antante, vsaka zase, svoje posebne interese, je to vprašanje ostalo neizpremenjeno izza poslednje konference v Bukarešti: z drugimi besedami, vsaka država ima v tem vprašanju proste roke.«

Na tej konferenci smo podpisali arbitražno pogodbo, s čemer smo hoteli povdariti, da Mala antanta deluje v skladu z osnovnimi načeli Društva narodov. S tem aktom smo se enkrat podčrtali svojo miroljubno politiko. Pogodba je v popolnem soglasju s formuliranjem Društva narodov glede ohranitve mira. Najboljša obramba proti vojni je personalizirana harmonija, ki obstoja med državami Male antante. Med nami obstoja popolno soglasje in smo zato podajali zavezniki pogodbe med nami, ki so letos potekale.

Končno smo se zedinili tudi v tem, naj letos Jugoslavija zastopa interese držav Male antante v svetu Društva narodov.«

Dr. Beneš je završil svoja izjavljanja in pojasnitve s ponovno zahvalo novinarjem in tisku Male antante. Novinarji so priridili dr. Benešu ponovne prisrčne ovacije.

ster je pozdravil novinarje in opozarjal na mogočini razvoj sodobnega tiska. »Mi vsi korakamo v demokracijo, a tisk mora dati vladam direktive v smislu javnega mnenja. Zato so naloge tiska posebno velike in pomembne in tudi mi se stavljamocela v službo imicitativnih idej tiska Male antante. Naša zveza sloni na popolni prisrčnosti in edinstvu pogledov na politična vprašanja.

Zatem je Mironescov naglašal, da bo pravkar podpisana arbitražna pogodba še jasneje posvedočila pacificistično politiko Male antante in poglobila dosedanje odnošaje med njenimi članicami. Arbitražna pogodba je takozvana tripartitska pogodba, pogodba v troje, dočim so naše dosedanje zaveznikiške pogodbe bilateralne. Pogodba je bila podpisana za dobo petih let in se bo avtomatično podaljševala.

Mironescu je nato prešel na kulturno polje in izjavil, da bo treba poglobiti kulturno sodelovanje med članicami Male antante. Ze leto bo izvestno število jugoslovenskih dijakov prišlo v Bukarešto, kjer bo nadaljevalo svoje študije v stiku z rumunskim kulturnim, znanstvenim in javnim življenjem, a istočasno pride v Jugoslavijo enako število rumunskih dijakov. Zatem se uvede izmenjava univerzitetnih profesorjev in sploh javnih delavcev.

Mironescov govor so vsi prisotni sprejeli z burnim odobravanjem, nakar je imel zaključno besedo minister dr. Kumanudi, ki je pozval novinarje. Male antante, naj bi nadaljevali v dosedanjem pravcu in se delovali pri skupnih ciljih mira. Beograjska konferenca je odobrila dva instrumenta, ki imata isti cilj, to je ohranitev mira, kar je od nekadaj osnovna ideja Male antante. Tudi on ugotavlja, da obstoja med članicami Male antante popolno prijateljstvo in da ni niti sence nesoglasja ali sporov. Na konferenci Male antante se je govorilo tudi o možnosti manjšinske razprave na predstoječem sestanku Društva narodov v Madridu. Za to eventualnost je konferenca Male antante ugotovila skupne smernice in odobrila soglasno tezo, ki jo v tem primeru hočejo zastopniki Jugoslavije, Rumunije in Češkoslovaške braniti v Madridu.

Odnosaji z Rusijo so ostali neizpremenjeni. Vsaka država ima svoje posebno stališče. Zato je docela prirodno, ako obdrži vsaka država svojo dosedanje prostost.

Gospodarska vprašanja, ki bodo predmet konference v Pragi so najdelikatnejše prirode. Zato bo treba ta vprašanja posebno temeljito proučiti. Važna so tudi vprašanja organizacije skupnih trgovinskih zbornic, proučevanje ukrepov za prenos kredita, za pospeševanje prometa, trgovine, carinska vprašanja, zaščita patentov, trgovske garancije itd. Vsa ta vprašanja so sila komplicirana in zahtevajo temeljit študij. Dr. Kumanudi izraža zatej namo, da bodo gospodarski strokovnjaki tudi v tem delu uspešni in da bo gospodarsko zblizanje slo vzhvredno s političnim prijateljstvom med državami Male antante.

Dr. Kumanudi je završil svoj govor z ugotovitvijo, da je Mala antanta faktor, ki predstavlja silo, s katero mora vsakdo računati in dobro premisliti posledice, ako bi jo hotel provocirati ali napasti.

Neki poljski novinar je nato prosil dr. Beneša za pojasnilo, kakšni so odnosaji med Malo antanto in Poljsko. Dr. Beneš je odvrnil, da so ti odnosaji kar moči prisrčni in prijateljski, kar se je pokazalo že opetovano na sestankih Društva narodov v Zenevi in pri drugih prilikah.

Deplasiran odgovor

Binkoštni uvodnik »Jutra« je izzval pri gospodih, ki pišejo »Kmetijski list«, nerazumljivo vzemirjenje. Objavili so odgovor pod naslovom »Potrebna ugotovitve«. Mi, ki smo binkoštni članek objavili, a gotovo tudi vsi, ki so ga brez predsodkov čitali, moramo reči, da z ozirom na naš članek ni bila od strani »Kmetijskega lista« potrebna nobena ugotovitev, ker na te gospode nismo prav nič mislili. Vsakdo, ki je le hotel, nas je prav razumel, in dodamo naj, da nas je prav za prav dobro razumel tudi »Kmetijski list«. Kajti on našo glavno misel, izrečeno v formi svarila na adresu ekstremistov (»izločite iz svoje orožarne vse, kar bi se moglo smatrati kot mržnja proti državi«, »ustvaritev države okoli Markovega stola ne more biti zadosten cilj«) sicer porablja za polemiko, ki je v namoto piscu prepletena z infamijami namigavanji, a jo potem sam iznaša v pozitivni formi z besedami: »sleherne mu Slovincu je danes jasno, da nam je močna in složna Jugoslavija tako potrebna kot človeku oko v glavi.«

Stališče »Jutra« je v ostalem v tem pogledu dosledno in gospodje, ki so napisali najnovejši članek v »Kmetijskem listu«, so to prav dobro vedeli ter se je njim in vsem, ki se jih tiče, javno, oficijelno in zasebno povedalo večkrat in že mnogo pred 6. januarjem 1929, tako da hvaležno odklanjamo tudi njihov pouk o lojalnosti. Najmanj pa jim daje kvalifikacijo za tak pouk njihova »ugotovitev« v »Kmetijskem listu«.

Prva imenovanja v Centralnem nresburoju

Beograd, 22. maja. p. V novem Centralnem presburoju so bila danes izvršena prva imenovanja. Za šefa odseka je postavljen bivši nar. poslanec in bivši urednik »Slovenca« Franjo Smodej, za referenta dr. Milorad Radovanović, za vršilca dolžnosti šefa odseka pa Rade Marković.

Potovanja ministrov

Beograd, 22. maja. p. Danes se je vrnil v prestolico minister za socijalno politiko in narodno zdravje dr. Mate Drinković, ki se je mudil na večtedenskem inspekciskem potovanju po Dalmaciji.

Minister pravde dr. Srdkić je odpotoval v Sarajevo, kjer se pridruži izletu ministrov Male antante v Dalmacijo.

Naš sofijski poslanik Ljuba Nešić je odpotoval v Lugano, kjer obišče ministra zunanjih del dr. Marinkovića.

Lep uspeh osjeških pevcev

Dunaj, 22. maja. Č. Danes je semkaj došlo osješko pevsko društvo Kuhač na povratku v Osijek. Na velikem koncertu slovenskih pevskih društev v kongresni dvorani v Poznanju je nastopilo 21. t. m. zvečer takoj po češkoslovaških pevskih društvih. Zbudilo je veliko pozornost in doseglo velik uspeh. 20.000 poslušalcev je pozdravilo njegova izvajanja z dolgotrajnim plaskanjem.

Razprava proti komunistom

Beograd, 22. maja. p. Pred Državnim sodiščem za zaščito države se je danes začel proces proti večjemu številu mladih komunistov, ki so obtoženi, da so v noči od 11. na 12. januarja t. l. delili letake s prevratnimi pozivi in žalili vladarja. Obtoženci zanikajo dejanje. Tekom jutrišnjega dne bodo zaslišane priče.

Avdijenca angleškega poslanika

Beograd, 22. maja. p. Kralj je danes sprejel v avdijenci angleškega poslanika Kennarda.

Zakon o pravoslavni cerkvi izgotovljen

Beograd, 22. maja. Č. Minister pravde je predložil danes predsedniku vlade načrt zakona o srbski pravoslavni cerkvi in svrho izročite Vrhovnemu zakonodajnemu svetu. Zakoniki načrt obsega 25 členov.

Sedemdesetletnica Jelačićeve smrti

Zagreb, 22. maja. Č. Davi ob 9. se je vršila v cerkvi Sv. Marka zaдушnica povodom 70. letnice smrti bana Josipa Jelačića.

Zanimiva tožba v Beogradu

Beograd, 22. maja. Č. Pred tukajšnjim sodiščem prve stopnje se bo pričela v ponedeljek glavna razprava proti generalnemu direktorju Pošte hranilnice dr. Miloradu Nedeljkoviću na tožbo urednika »Trgovinskega glasnika« Dobrovoja Lazarevića.

Velik konkurz v Beogradu

Beograd, 22. maja. p. Danes je prijavila konkurz ena največjih beograjskih tvrdk »Brača Alkalaja«. Tvrdka je trgovala s svilo in je imela v Parizu svojo podružnico.

Umor zaradi zemljišča

Donja Stubica, 22. maja. Č. Na binkoštni ponedeljek opoldne je bil ubit na glavni cesti proti Stubici Janko Rafaj, veleposestnik iz Sagudovca. Ustreljen je iz revolverja Andro Bočkaj-Posavec, ki je bil z njim sprit že dalje časa zaradi nekega zemljišča. Po storjenem zločinu je odšel Bočkaj hladnokrvno domov in zahteval od svoje žene, naj mu da kaj jesti, češ da je silno lačen. Dobro uro kasneje so prišli orožniki in ga odvedli v zapor.

Kongres slovenskih filologov v Pragi

Praga, 22. maja. h. Odbor prvega kongresa slovenskih filologov, ki se bo vršil gresu slovenskih filologov obliavlja te dni točen program kongresa slov. filologov, ki bo od 6. do 13. oktobra v Pragi. Predsednik izvršilnega odbora je prof. Murko, njegov namestnik pa prof. Polivka. Dela kongresa bodo razdeljena v tri sekcije in sicer literarno-zgodovinsko, lingvistično in pedagoško.

Reparacijske zahteve bivših zaveznikov

Sporazum med državami upnicami — Skupna spomenica bo izročena Nemčiji

Pariz, 22. maja. g. Na zadnjem razgovoru, ki se je vršil danes popoldne, je prišlo med strokovnjaki držav - upnic do popolnega sporazuma. Besedilo odgovora Nemčiji je izgotovljeno. Razen tega je izgotovljen poseben memorandum, v katerem se dr. Schachtovi oficijelno sporoča, da bi bili zavezniki pripravljani sprejeti naslednje ureditev na temelju Owen Youngovih števil:

- 1.) plačilo 37 anuitet v povprečni vrednosti po 2050 milijonov zlatih mark od 1. aprila 1929 do vključno 31. marca 1966;
- 2.) plačilo pribitka v iznosu 25 mil-

ionov zlatih mark v prvih desetih letih kot posebno plačilo Belgiji za marke, ki so bile za časa zasedbe izdane v Belgiji;

- 3.) od 1. aprila 1966 dalje plačilo 20 anuitet po 1700 milijonov in ene anuitete po 1900 milijonov zlatih mark;
- 4.) poseben doprinos Nemčije k obratnemu fondu reparacijske banke.

Od teh plačil prejme Francija letno 1040 milijonov zlatih mark. V pristojnih krogih zagotavljajo, da bo ostala odstotna mera udeležbe malih držav nespremenjena.

Papež se udeleži procesije na Telovo

Rim, 22. maja. d. Kakor je zdaj določeno, bo papež na dan Rešnjega telesa vodil procesijo okoli Petrovega trga, kakor je bilo običajno do l. 1870. Ker do 30. maja ratifikacija lateranskih pogodb ne bo izvršena, papež ne bo zapustil trga, ki spada še v vatikansko mesto. Telova procesija se bo začela ob 8. dopoldne in bo trajala eno uro. Proti dosedanji šegi pa papežu ni po volji, da bi ga nosili v slavnostnem sedežu in bi najraje šel v procesiji vse čas peš, noseč monštranco v rokah. To vprašanje pa se ni rešeno in bržkone se bo obhod vršil po starem ceremonijelu. Papež bo sedel v prestolu, da bi se pri procesiji preveč ne utrudil in da ga bo verni narod lahko videl. Med procesijo bodo postavljene italijanske vojaške čete na zunanji strani kolonad cerkve sv. Petra in tik ob mejni črti na prostem delu trga. Vseh vojakov bo okoli 100.000. Pred procesijo bo papež prisostvoval službi božji, ki jo bo daroval kardinal Mery del Val, po maši pa se bo takoj vršila procesija.

„Zeppelinov“ povratek iz Francije

Toulon, 22. maja. Včeraj opoldne je prispel se tretji nadomestni motor za zrakoplov »Zeppelin«. Dela na vstavitvi motorjev so zaključena in danes popoldne je prispel v Toulon dr. Eckener, da odredi vse potrebno za polet, ki je napovedan za četrtek zgodaj jutraj. Zrakoplov bo vodil to pot kapetan Lehmann.

Friedrichshafen, 22. maja. s. »Hamburg-America Line« je obvestila zrakoplovno vodstvo v Friedrichshafnu, da do sedaj pri njenih podružnicah v Newyorku nič izmed udeležencev ni preklical udeležbe na vožnji s Zeppelinom. Obenem javlja, da sta se pripravila še dva Američana in voznično že plačala. Kljub temu pa je gotovo, da zrakoplova ne bodo uporabljali za potniške polete dokler ne bodo na novo preizkušeni motorji. »Graf Zeppelin« bo najbrže jutri popoldne, ali šele v petek zjutraj odletel iz Toulona.

Slavnosti slovanskih pevcev v Poznanju

Poznanj, 22. maja. h. V spomin na prvi kongres veselovanske pevске zveze je bil park pred opero v Poznanju prekrščen v Slovanski park. Včeraj popoldne je bila v parku svečano vsajena slovenska lipa. Slavnosti so se udeležili zastopniki vseh slovanskih pevskih druženj. Pri tej priliki so govorili številni govorniki, med njimi češki generalni konzul Matoušek, predsednik jugoslovenske pevске zveze Manojlovič in zastopnik Hrvatov Faller.

Zmešnjave na Kitajskem

London, 22. maja. Iz Shanghai poročajo, da bo Čankajšek poročal o svojem razmerju do generala Fenga, v četrtek na sestanku nankinške centralne eksekutive. General Feng je demantiral vesti, da bi bil prejel od moskovske vlade denarno podporo. Po poročilih iz Pekinga se je proglasil Feng neodvisno od nankinške vlade za vrhovnega poveljnika vseh severnih kitajskih čet ter pooblastil bivšega ministrskega predsednika Panfua, da sestavi novo kabinet iz levega nacionalističnega krila meščanskih strank iz Honkonga javljajo, da se boj za Kanton še vedno vrši in je usoda mesta še vedno nezgotova.

London, 22. maja. s. Položaj na Kitajskem se razvija v zelo nevarni obliki. Po uradnih poročilih kantonske vlade, so se kvangsijske čete umaknile z velikimi izgubami. Kantonske čete so sicer prejele znatna ojačenja, vendar je v Kantonu že vse pripravljeno za izpraznitev mesta.

Izvolitev predsednika grškega senata

Atene, 22. maja. s. »Agence de Athenes« poroča, da je bil Zaim's s 85 izmed 94 oddanih glasov izvoljen za predsednika senata.

Avtomobilska nesreča v Ameriki

Newyork, 22. maja. V državi Massachusetts se je zaletel avtomobu v železniško zaporo ter padel v jarek pod cesto 6 m globoko. Pet mladih ljudi je pri tem prišlo ob življenje.

Poplave v Mezopotamiji

London, 22. maja. lo. Reki Evfrat in Tigris zaradi silnega deževja v armerkem višavju že nekaj dni katastrofaino naraščata in poplavljata kraje v svojem doljem toku. Mesto Mahmudija, 15 km južno Bagdada je popolnoma zalila voda. Poplava je tem silnejša, ker je Evfrat porušil obrambni nasip pri Hindiji in so ogromne vodene mase drle v notranjost. Povoden je zahtevala veliko število človeških žrtev. Tudi ob rečni nasipi pri Nasiriji so se podrli in pričakujejo v Basri naval vode za danes večer.

Vprašanje madžarskega kralja ni aktualno

Pariz, 22. maja. Madžarski ministrski predsednik crol Bethlen je dopisniku »Journala des Debats« glede zasedbe madžarskega prestola izjavil: »Kar se tiče zasedbe za enkrat nezasedenega madžarskega prestola, moram izjaviti, da bo minulo še mnogo, mnogo časa, ko bo madžarska vlada smatrala, da je nastopil on trenutek, ko je treba staviti to vprašanje na dnevni red. Široki narodni sloji se zavdajo da stoji na čelu države izvoljeni kraljevski namestnik, ki bo ostal do smrti na tem mestu.«

Umori med makedonstvujušimi

Sofija, 22. maja. Krvavo obračunavanje med obema taboroma makedonstvujuših je zahtevalo zopet mnogo žrtev. V ponedeljek je bil v sofijski kavarni umorjen pristaš Protogerova Danilo Mičev. Napadli so ga pristaši Vanče Mihajlova in ga iz zasede ustrelili. Morilci so, kakor vselej, tudi tokrat brez sledu izginili in jih policija doslej ni izsledila.

Na našem ozemlju prijeti madžarski huzarji

Osijek, 22. maja. Č. Semkaj so pripeljali štiri madžarske vojaške, ki jih je prejela finančna patrulja na meji v Baranji ter jih razorožila. Prijeti madžarski vojaški so huzarji in so bili oddani v garnizijski zapor, dokler ne bodo vojaške oblasti preiskale zadeve.

20 praških akademikov v Ljubljani

Ljubljana, 22. maja. Z nocošnjim beograjskim brzovlakom so prispeli v Ljubljano praški agrarni akademiki, 20 po številu, pod vodstvom inž. Vaška. Akademiki so člani Zveze agrarnih akademikov v Pragi. Pred osmimi dnevi so odpotovali na počuno potovanje po Jugoslaviji po Dunavu do Novega Sada, od tam pa so železnici v Beograd. Ogleдали so si na svojem potovanju razne nprave in veleposestva. Včeraj so se mudili v Zagrebu.

Na glavnem kolodvoru so jim želeli iskreno dobrodošlo v imenu velikega župana šef prosvetnega oddelka dr. Lončar, v imenu češkoslovaške konzulata g. Sieber, v imenu Akademikega kolegija pa prof. Jeran. Praški akademiki bodo odpotovali jutri na Bled in Bohinj ter se zvečer zopet vrli v Ljubljano. V petek dopoldne si bodo ogledali zanimivosti Ljubljane, opoldne pa se odpeljali nazaj v Prago.

Povratek naše nogometne reprezentance iz Pariza

Sinoči se je z brzim vlakom ob 19.30 pe-ljala naše Ljubljano na povratku iz Pariza naša nogometna reprezentanca, ki je minulo nedeljo proslavila na pariškem sportskem stadionu pred tisoči gledalcev našo državo s tem, da je zmagala nad francosko reprezentanco v razmerju 3 : 1.

Na kolodvoru se je vkljub temu, da prihod naše reprezentance ni bil nikjer objavljen, zbralo lepo število ljubljanske sportne mladine, ki je naše reprezentativne igrače presrčno pozdravila in jim na uspehu iskreno čestitala. Za ljubljanski nogometni podsavez je bil navzoč podpredsednik podsaveza g. Betetto z nekaterimi posaveznimi odborniki in čestital vodji reprezentance, saveznemu tajniku g. dr. Riboliju, k doseženemu uspehu. V imenu Akademikega sportnega kluba Primorje je izrekel svojo čestitke predsednik g. Sancin.

V pogovoru o pomembnem sportnem dogodku je izjavil g. dr. Riboli, da je doseženi rezultat naš največji dosedanj uspeh, ki ga moramo pripisati izbornemu tehničnemu znanju našega moštva, ki je v tem pogledu močno nadkriljevalo Francoze. Povdaril je važnost uspeha, saj smo se z njim izredno afirmirali v zunanjem svetu, zlasti ker ga ni nihče pričakoval in je povsod učinkoval kot veliko iznenadenje.

Prisotna ljubljanska sportna mladina se je zanimala predvsem za igrače, ki pa so po večini že spali, utrujeni od dolgega potovanja. Posrečilo pa se je ji iztaktni popularnega Miheličiča, izbornega golmana Gradjanskega (ker je rodom Šiškar, mu pravijo Zagrebčani »Kranjac«), ki seveda ni hotel opustiti prilike, da se ne bi pozdrvil s svojimi znanci in znankami.

Pri odhodu vlaka so se prisotni poslovlili od državnih reprezentantov s trikatnim prekrpim »zdravov«, in vlak jih je odpeljal proti Zagrebu.

Hmeljski trg

Zatec, 22. maja. h. Promet 30 stotov. Cen 850 do 1050 KČ.

Starši! Kupite „Princesko Zvezdanko“!

Iz življenja in sveta

Cigani, ki so se hranili s človeškim mesom

Veliki monstre-proces v Košicah na Slovaškem — Stvari, o kakršnih se ni v sodnih dvoranah Evrope razpravljalo že cela desetletja

V torek, 21. maja se je začel v Košicah na Slovaškem proces proti ciganski devetnajstori, ki je obtožena strašnega zločina ljudožrstva. Med obtoženci je sedemnajst moških in dve ženski. Vsi so obtoženi težkih deliktov umora. Najgusnejše pa je to, kar so cigani počeli za žrtvami potem, ko so jih bili umorili:

kuhali so jih v kotlih

in so jih uživali kakor živalsko meso. Obtožnica proti ciganom obsega 240 strani, preiskava pa je trajala celih šestnajst mesecev. Delo preiskovalnega sodnika je bilo tem težje, ker so cigani po večini nepismeni ljudje. Druga okolnost, ki je silno oteževala preiskavo, je ta, da je več članov ciganske tolpe gluhoti. Bilo je treba velikanskega truda in neznanse potrpežljivosti, da se iz razbojnikov izvlekli na dan podrobnosti. Kljub temu pa še danes ni jasno, koliko žrtev so cigani ubili in jih skuhali ter pojedli.

Za šest primerov je krivda čigánov popolnoma izpričana. In na teh šest slučajev se opira obtožnica državnega pravdnika. Če premotrimo še dejstvo, da je najstarejši član ljudožrske ciganske tolpe star 28, najmlajši pa 19 let, pridemo do zaključka, kakšna strašna reč se je vršila med njimi. Kolovodji zločinske tolpe sta bila Pavel Rybar-Elek in Jano, vulgo Aleksander Filke.

Seznam zločinov

navaja v glavnem tole: Dne 21. januarja 1927. so našli židovskega trgovca Petra Rusnjaka mrtvega z razbito glavou. Rusnja je bil samotar. Cigani priznavajo, da so starca umorili. Obkrožili so kočico, v kateri je prodajal žganje. Štirje so vrdli in notranjščino, štirje pa so ostali znuaj na straži. Zahtevali so dar žida, naj jim da žganje na up. Ko se je starc tej zahtevi uprl, so ga udarili s sekiro po glavi. Razkrali so mu lobanjo, strgali z života obleko in odnesli 1400 Kč gotovine in uro z verižico. Plen so si razdelili, največ si ga je pridržal Filke.

Nadaljnji delikt, ki ga obtožnica očita ciganom, je umor zakoncev Stefana in Elizabete Kožarhe. Oba sta bila stara človeka in sta služila vsakdanji kruh s cepljenjem drv. Šolarji so ju našli nekega dne oba mrtva za neko kuhinjsko pečjo. Bila sta strahovito razmesarjena. Na životu obeh so se

jasno poznali sledovi udarcev s sekiro. Cigani so preiskovalnemu sodniku čisto pripovedovali, kako je starc poginil. »Crnil boš kot prasce« so mu govorili medtem, ko so ga obdelovali s sekiro po telesu. In zakaj so izvršili umor? Da so se polastili vreče krompirja, fižola in trch blazin, celokupnega imetja nesrečnih starcev.

Umor v gozdu

Kronika cigankih deliktov s tem še ni izčrpana. Dne 20. januarja 1926, so našli ljudje v nekem gozdu mrtvega 14letnega dečka, sina gostilničarja Ondrečka. Cigani so ga obstopili, ko je šel po poti. Ubili so ga, ker je imel s seboj nahrbtnik. Iz njega so ukradli nekaj slanine, nikljasto uro in borih 6 Kč. Teža umora so izprva obdolžili nekega homoseksualca. Šele pozneje je prišlo na dan, da je zločin delo cigánov.

Slednjič imajo cigani na vesti umor neke 50 letne ženske, katere istovetnost še danes ni popolnoma dognana. Reva je zakrivila samo to, da je na neki poti srečala cigane. To je bilo 26. decembra 1926. Nosila je na hrbtu kočjaie in morilec, ki jo je zadavil, ji je odvzel košaro ter 46 Kč gotovine.

Šesti umor so zagrešili cigani 8. oktobra 1923. Ubili so v gozdu voditelja nekega konzumnega društva, po imenu Andreja Immlinga. In končno so cigani izvršili roparski nanad na trgovca Davida Rotha, kateremu so uronali 4000 Kč. Žrtev so razčetrtili, ji odsekali noge in roke ter jih skuhali v kotlu in pojedli.

Za obravnavo vlada razumljivo velikansko zanimanje. Listi iz Prage, Pariza, Dunaja, Berlina in Bukarešte so poslali v Košice svoje posebne poročevalce, da bodo imeli avtentična poročila. Zanimivosti in izid senzacionalne obravnave bomo zabeležili.

Miss Judeja

Nebena slovenska dežela nima razmeroma toliko judov kakor nesrečna Poljska. Zato se doslej ni slišalo, da bi bili v kakšni slovenski zemlji izvolili judovsko kraljico lepote. Na Poljskem se je to zgodilo. In sicer se je za njeno izvolitev močno potegoval sejmski poslanec Hartstein, ki se je s tem neskončno zameril pravoslavni duhovščini. Stvar ji šla tako daleč, da so si

rabinci prepovedali obisk sina — kamor je zahajala »Miss Judeja«, da bi tja izvajala radovedneže. Njeni obiski so Lili namreč v zvezi z nabiranjem denarja za bogve kakšne namene. Hartstein, ki se je preveč ekspaniral za Miss Judejo, je od duhovščine pozvan, naj položi mandat, sicer bodo njegovi volilci izvajali posledice in ga prihodnjič ne pošljejo več v parlament.

Nesrečna dežela

Dežela Kansu v severozapadni Kitajski je pravcata provinca nesreče in žalosti. L. 1927. je doživela strahovit potres, ki je uničil 35 tisoč ljudi; nad stotisoč oseb je tedaj prišlo ob vse imetje. A to je bil komaj uvod v serijo suhih let. Takoj po potresu je pristisnila suša, kakršne ne pomnijo ljudje že več generacij. Zaradi suše so bile letine izredno jalove. Nastonila je lakota, ki je uničila mnogo tisoč ljudi. A nesreče še ni bilo konec. Mohamedanci, ki tvorijo dobro tretjino domačega prebivalstva, so organizirali pokol, ki je pripravil pol milijona ljudi ob življenje. Zdaj, ko bi že bil čas, da se stiske v deželi nehajo, javljajo, da je nastopila zopet lakota in strašna epidemija tifusa. Jadna Azija!

Deseta obletnica Velike Rumunije

Kraljica-mati Marija, princesa Helena in mladi kralj Mihael se peljejo po svečani službi božji mimo čet, ki prezentrirajo orožje.

Gladstone Roseberyja v vlado ter mu poveril posle zunanega ministra. Po odstopu Gladstonea l. 1894. je prišel Rosebery na krmilo, vendar samo za eno l to. Njegov poznejši politični razvoj ga je pripeljal v tabor konservativcev, čeprav se je odrekal vseh strank.

Lord Rosebery je bil posebno znamenit po svojem blešččem govorniškem talentu. Udejstvoval se je tudi kot zgodovinski pisatelj kjer je bil mož izredno širokega obzorja. Še danes veljajo njegovi življenjepisi Charthama, Pitta in drugih za mojstrska dela esejistične stroke na Angleškem. V politiki je bil lord Rosebery kot državnik predvsem praktičen človek. Zato so ga liberalci zamrzili, konservativci pa radi sprejeli v svojo sredo.

Poleg vsega tega je bil lord Rosebery eden najbogatejših mož v Evropi. Bil je namreč poročen z hčerjo barona

Meyerja Rotschilda, ki mu je prinesla v zakon ogromno loto. Vsa Anglija si je svojčas pripovedovala zgodovino tega zakona, ki je nastal potom poznanstva o priliki neke nezdode z vojom. Na cesti sta trčila drug v drugega voz lorda Roseberyja in voz baronice Hane Rotschildove. Pot do poznanstva je bila utrta, iz roznanstva se je izcimila ljubezen in naposled se zakon, Zakoncema se je l. 1882. rodil sin, lord Dalmeny, ki je dedič ogromnega premoženja. Politika Roseberyja menda najbolje označuje sledeča prigodica: Lord Rosebery in nekdo drugi se pogovarjata o politiki in Gladstoneu. Naenkrat povzame besedo lord Rosebery in pravi: »Veste, jaz nisem prav za prav nič drugega kakor delnik v Gladstoneovih r.kah. Če nanese potreba, se odprem, ali pa zaprem.«

Bradata žena

Nemka Adrijana se trenutno producira z velikim uspehom v Parizu.

Vatikanski denar

Italijanski katoliški list »Italia« poroča, da v Vatikanu prav resno mislijo ne samo na izdajo spominskega denarja, ampak na lasten novc. V ta namen se že vrše pogajanja med Vatikanom in rimsko vlado. Vatikanski denar bo v Italiji imel prost tečaj. Papeški denar bo iz iste kovine kakor italijanski novc. Manjše vrednosti bodo iz bron, nikla in srebra, večje pa iz zlata. Na čelni strani bodo nosili novi podoba papeža, na hrbtu pa bo v številki označena vrednost. Načrti za denar so baje že gotovi. Statut vatikanske penezarne je izdelan in ne bo trajalo dolgo, ko pride papeški denar v promet.

Gladstoneov dežnik

V Londonu je te dni umrl 82letni lord Rosebery, bivši angleški ministrski predsednik. Zadušila ga je pljučnica potem, ko je bil deset let bolan in prikovan na bolniško posteljo. Pokoink je bil eden najpopularnjših angleških državnikov liberalne dobe. Prinadal je stari škotski plemeniški obitelji, v politiki pa se je začel uveljavljati šele kot trintridesetleten mož. Izkazal se je s tem, da je organiziral veliko volilno kampanjo v prid liberalnemu režimu, ki ga je bogato poplačal. L. 1885. je pozval državnik

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 17. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— so zadele št. 5712, 84.597, 84.677.

Din 500.— so zadele št. 5734, 5740, 7550, 7581, 7605, 7610, 7641, 7653, 7674, 7697, 8810, 8150, 10.822, 10.857, 10.975, 10.979, 14.102, 17.940, 20.065, 20.191, 22.057, 22.099, 30.934, 30.936, 30.947, 34.641, 34.696, 34.709, 34.718, 34.726, 34.728, 34.742, 34.768, 40.560, 40.567, 46.071, 46.111, 46.131, 46.125, 46.155, 46.161, 46.171, 46.177, 53.414, 53.466, 53.471, 55.822, 55.825, 55.887, 58.282, 58.328, 58.352, 70.256, 70.327, 74.653, 74.693, 75.753, 84.502, 84.506, 91.744, 96.877, 96.895, 97.312, 97.318, 97.323, 97.327, 97.339, 97.365, 97.369, 97.382, 97.452, 97.459, 97.484, 97.499, 99.777, 99.813, 99.824, 100.709, 103.180, 107.947, 108.138, 108.176, 108.202, 108.266, 109.708, 109.749, 109.826, 109.828, 109.845, 109.855, 109.862, 109.865, 109.898, 115.636, 115.679, 120.157, 120.178, 120.234, 120.273, 123.552, 123.817, 123.832, 123.836, 123.993.

Žrebanje dne 18. maja 1929.

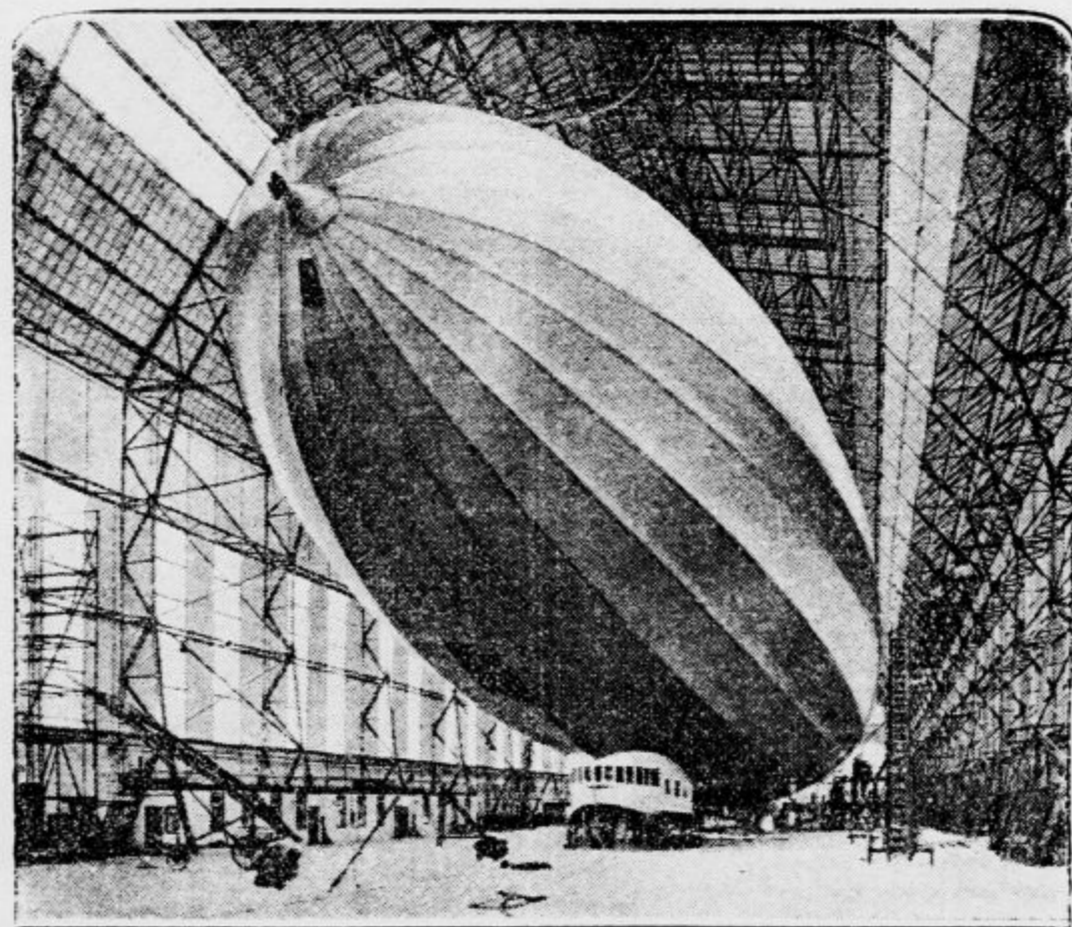
Din 2000.— 30.912, 40.518, 109.860.

Din 500.—	5.754.	5.756.	5.761.	7.507.	7.682.	7.693.	8.123.
8.143.	10.854.	10.861.	14.130.	17.973.	17.985.	20.067.	20.084.
20.197.	30.979.	30.997.	34.605.	34.688.	34.734.	34.758.	40.530.
40.555.	46.036.	46.102.	53.401.	53.425.	53.446.	53.454.	53.469.
55.835.	55.879.	58.228.	58.263.	58.269.	58.274.	58.324.	66.671.
66.699.	70.225.	70.277.	70.319.	70.371.	74.601.	75.761.	84.514.
84.552.	84.563.	84.624.	84.635.	84.692.	91.701.	91.719.	91.728.
91.782.	91.792.	96.835.	96.881.	96.887.	96.890.	97.337.	97.376.
97.417.	97.471.	97.478.	99.737.	99.760.	99.791.	99.795.	99.797.
100.706.	100.741.	103.163.	103.187.	107.919.	107.932.	107.941.	107.966.
109.763.	109.774.	30.951.	109.808.	109.857.	109.863.	109.900.	115.607.
115.653.	115.672.	115.697.	120.151.	120.153.	120.161.	120.208.	120.230.
120.258.	120.259.	120.268.	123.545.	123.915.	123.922.	123.929.	

Vsem onim igralcem katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bomo srečke zamenjali za še neizžrebane, če nam izžrebane takoj pošljejo, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.

Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamejavalji bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Ko je bil »Zeppelin« še v svoji gigantski lopi

v Friedrichshafnu, se mu pač ni sanjalo, da bo letošnja ameriška vožnja končala z zasilnim pristankom na irancoskih tleh.

Georges Pourcel:

Jalova žrtev

Topli aprilski večer je bil zvalil Lucien Chadeuilu v Luksemburški vrt. Ko je sedel na klopi, nedaleč od Medicijske fontane, se je spomnil, da ga semkaj ni bilo že blizu pet in dvajset let.

»To je bilo še za dobe Françoise Renaisonove,« je pomislil. Pomlad je bila kakor danes. Otroci so se igrali na peščenih potih — človek bi bil mislil, da so isti kakor takrat — in njihovo vpitje, pomešano z žvrgolenjem ptic, je zbuvalo v njem daljne odmeve. Vrnil se je bil iz kolonij, kamor je bil odšel kot inženjer, natanko četrtr stoletja je bilo tega. Le počasi se je spet vživljal v pariško vrvenje.

Okoli njega je skakljalo dekletce, štiri ali pet let ji je utegnilo biti; naposled se mu je vsedla k nogam in se jla igrati z lopatico in vedrcem. Imela je kodraste pepelnato plave laske, živ zal obrazek in velike črne oči, obročljone z dolgimi trepalnicami. Ko je dvignila glavo do njega, kakor da ga kliče za pričo proti fantku njenih let, ki je bil iz razposajenosti pognal vanjo obroč, v katerem se je igral, sta se srečala z očmi in se drug drugemu nasmešnila. »Čuden,« je pomislil, »kakor Micheline... Čisto njene oči, usta prav kakor

njena...« Instinktivno se je na pol obrnil. Ne, Françoise Renaisonove, njene mamicе, ni bilo na klopi...

— Coco! se je tisti mah začel glas od onkraj basena. Dete je steklo k svojemu varuhu, postarnemu možu, ki je bil videti nien ded.

Lucien Chadeuil je opazoval prizor: otrok se je vrgel v razprostrte roke, ki so se nežno zgrnile za njim... Potem sta si nekaj pripovedovala... njuna pogleda sta se hkrati obrnila proti možu na klopi... Dete je nekoliko oklevalo, ded ji je prigovarjal... potlej pa jo je spustil iz rok in dekletce se je namerilo proti Lucienu Chadeuilu.

— Dober dan, gospod Chadeuil, je boječ pozdravila.

Inženjer od osuplosti in presenečenja ni našel odgovora.

— Ali me mar poznaš? Kako ti je ime?

— Colette.

— Colette, in kako še?

— Colette Vitracova.

— Robert!

Preveč ju je bil zmogel spomin, da bi tisti trenutek mogla govoriti.

— Kako me je pretreslo to svidenje! je naposled izpregovoril Robert Renaison.

— Videlo se mu je: glas mu je drhtel in oči so mu bile polne solz.

Dva tovariša izza otroških let, prijatelja, ki ju je bila ženska razdvojila...

— Postarala sva se, kaj ne? je grenko menil Robert in pokazal na svoje in njegove osivele sence. Pet in dvajset let je minilo od tistega večera, ko sem bil poslednjič pri tebi...

Tisti tragični večer, oba se ga spominjata, Robert Renaison je bil ves obupan in besen vdrl v prijateljstvo stanovanje.

— Vse mi je znano... Ti ljubiš Françoise in ona tebe... Vem... Vem tudi, da hočeš pobeigniti z njo... Ti, moj prijatelj...«

Lucien še vidi v duhu kakor zid bledega Roberta, obraz in v ušesih mu še zveni njegov glas, nič več ne srdit, ampak proseč in zaklinjajoč:

— Uničil si mi življenje... Kaj bo iz Micheline?«

Takrat se je bil Lucien osvestil: našel je bil svoj ponos in svojo čast. Poudil je prijatelju roko: ne bo ga izdal. Žrtvoval se bo. V kolonije pojde. Pisal

bo Françoise — to bo najtežje — pismo, v katerem ji bo priznal, da ni mislil resno, poslovil se bo za zmerom od nje...

— Hudo je bilo takrat, prijatelj!

O, da, Robert je trpel, ker ga je bil Lucien na pol izdal, čeprav se je potem odpovedal. In Lucien v izgnanstvu dolgo ni mogel pozabiti Françoiseinega obraza, njenega sijočega obraza z velikimi plameničnimi črnimi očmi.

Toda naposled je bil vendarle prebolel. In danes je ponosen na svojo zmago, v zadoščenje mu je, da je njegova žrtev ohranila prijatelju rodniško sredo, da je bila hčerka — ljubka mala Micheline — ostala v materinem naročju. Trpel je bil, toda rana je bila lopa...

Vzlic temu se Lucien ne upa imenovati Françoiseinega imena in skrbno pazi, da ne bi preveč jasno izrekel vprašanja.

— In ta otrok? pokaže z roko na Colette.

— Michelinina hčerka... Ona je vse, kar mi še ostalo...

— Pa njena mati, njen oče?

— Mati? Lani je pobeignila z ljubimcem... Oče? Umrl od žalosti... Siromak...

— A Françoise? vpraša Lucien s pridušnim glasom.

— Françoise? Ah, ti najbrže še ne

veš... Prijatelj, tvoja žrtev je bila zaman... Leto dni po tvojem odhodu v kolonije je Françoise lepega večera nestalo... Pobeignila je bila z nekim šoferjem... Zdaj veš...

Lucien je grenko zadelo. Idol, ki je stal tako visoko, ves v sijaju njegovega oboževanja, se je tisti mah zrušil na tla... Njuna lepa in plemenita ljubezen ji tedaj ni bila rešilen talisman. Človek se ima za velikega, ponosen je, da je storil nekaj vzvišenega, a življenje vrže vse ob tla in potepta vso ono lepoto.

— Pah! je vdano odmahnil Robert. Kaj bi še razmišljal o tem?

— Lažnive besede! Koliko raztrganih duš jih je že izreklo!

Ded je pritisnil vrnkinjo k sebi.

— Dokler mi bo to dete v tolažbo.

Njegov pogled je poln brezradne ljubezni.

— Pet let ji je že šele... Deset do petnaest let bo dobro, dokler ne pride k ta ljubezen... In potlej Bog z menoj! Ne mater ne hčere si nisem mogel ohraniti... Kako naj potem vrnim tvoj glas. In da ga potolaži, se je strmel k njemu:

— Meni boš zmerom moj drag, da mu je šennila na uho, in jaz bom zmerom tvoja »Coco«...

Iz življenja in sveta

Cigani, ki so se hranili s človeškim mesom

Veliki monstre-proces v Kočičah na Slovaškem — Stvari, o karšnih se ni v sodnih dvoranah Evrope razpravljalo že cela desetletja

V torok, 21. maja se je začel v Košičah na Slovaškem proces proti ciganski devetnajstnici, ki je obtožena strašnega zločina ljudožrstva. Med obtoženci je sedemnajst moških in dve ženski. Vsi so obtoženi težkih deliktov umora. Najgнусnejše pa je to, kar so cigani počeli z žrtvami potem, ko so jih bili umorili:

kuhali so jih v kotlih

in so jih uživali kakor živalsko meso. Obtožnica proti ciganom obsega 240 strani, preiskava pa je trajala celih šestnajst mesecev. Delo preiskovalnega sodnika je bilo tem težje, ker so cigani po večini nepismeni ljudje. Druga okolnost, ki je silno oteževala preiskavo, je ta, da je več članov ciganske tolpe gluhonemih. Bilo je treba velikanskega truda in neznanske potrpežljivosti, da so iz razbojnikov izvlekli na dan podrobnosti. Kljub temu pa še danes ni jasno, koliko žrtev so cigani ubili in jih skuhalih ter pojedli.

Za šest primerov je krivda ciganov popolnoma izpričana. In na teh šest slučajev se opira obtožnica državnega pravdnika. Če premotimo to dejstvo, da je najstarejši član ljudožrske ciganske tolpe star 28, najmlajši pa 19 let, pridemo do zaključka, kakšna strašna reč se je vršila med njimi. Kolovodji zločinske tolpe sta bila Pavel Rvbar-Elek in Jano, vulgo Aleksander Filke.

Seznam zločinov

navaja v glavnem tole: Dne 21. januarja 1927, so našli židovskega trgovca Petra Rusnjaka mrtvega z razbito glavno. Rusnja je bil samotar. Cigani priznavajo, da so starca umorili. Obkrožili so kočico, v kateri je prodajal žganje. Štirje so vrdli v notranjost, štirje pa so ostali znuaj na straži. Zahtevali so od žida, naj jim da žganje na up. Ko se je starček zahtevi uprl, so ga udarili s sekuro po glavi. Razkrali so mu lobanjo, strgali z života obleko in odnesli 1400 Kč gotovine in uro z verižico. Plen so si razdelili, največ si ga je pridržal Filke.

Nadaljnji delikt, ki ga obtožnica očita ciganom, je umor zakoncev Štefana in Elizabete Kožarhe. Oba sta bila stara človeka in sta služila vsakdanji kruh s cepljenjem drv. Solarji so ju našli nekoga dne oba mrtva za neko kuhinjsko pečjo. Bila sta strahovito razmesarjena. Na životu obeh so se

jasno poznali sledovi udarcev s sekuro. Cigani so preiskovalnemu sodniku cenično pripovedovali, kako je starček poginil. »Crknil boš kot prase« so mu govorili medtem, ko so ga obdelovali s sekuro po telesu. In zakaj so izvršili umor? Da so se polastili vreče krompirja, fižola in truh blazin, celokupnega imetja nesrečnih starcev.

Umor v gozdu

Kronika cigankih deliktov s tem še ni izčrpana. Dne 20. januarja 1926, so našli ljudje v nekem gozdu mrtvega 14 letnega dečka, sina gostilničarja Ondrečka. Cigani so ga obstopili, ko je šel po poti. Ubili so ga, ker je imel s seboj nahrbtnik. Iz njega so ukradli nekaj slanice, nikljasto uro in borih 6 Kč Tega umora so izprva obdolžili nekega homoseksualca. Šele pozneje je prišlo na dan, da je zločin delo ciganov.

Slednjič imajo cigani na vesti umor neke 50 letne ženske, katere istovetnost še danes ni popolnoma dognana. Reva je zakrivila samo to, da je na neki poti srečala cigane. To je bilo 26. decembra 1926. Nosila je na hrbtu koš jatec in morilec, ki jo je zadavil, ji je odvzel košaro ter 46 Kč gotovine.

Šesti umor so zagrešili cigani 8. oktobra 1923. Ubili so v gozdu voditelja nekoga konzumnega društva, po imenu Andreja Immlinga. In končno so cigani izvršili roparski nanad na trgovca Davida Rotha, kateremu so uronali 4000 Kč. Žrtev so razčetrtili, ji odsekali noge in roke ter jih skuhalih v kotlu in pojedli.

Za obravnavo vlada razumljivo veličansko zanimanje. Listi iz Prage, Pariza, Dunaja, Berlina in Bukarešte so poslali v Košice svoje posebne poročevalce, da bodo imeli avtentična poročila. Zanimivosti in izid senzacionalne obravnave bomo zabeležili.

Miss Judeja

Nebena slovanska dežela nima razmeroma toliko judov kakor nesrečna Poljska. Zato se doslej ni slišalo, da bi bili v kakšni slovanski zemlji izvolili judovsko kraljico lepote. Na Poljskem se je to zgodilo. In sicer se je z njeno izvolitev močno poteševal sejmiski poslanec Hartstein, ki se je s tem neskončno zameril pravoslavni duhovščini. Stvari j šla tako daleč, da so si

rabinci prepovedali obisk sina — kamor je zahajala »Miss Judeja«, da bi tja izvajala radovedneže. Njeni obiski so lili namreč v zvezi z nabiranjem denarja za bogve kakšne namene. Hartstein, ki se je preveč eksponiral za Miss Judejo, je od duhovščine pozvan, naj položi mandat, sicer bodo njegovi volilci izvajali posledice in ga prihodnjic ne pošljejo več v parlament.

Nesrečna dežela

Dežela Kansu v severozapadni Kitajski je pravcata provinca nesreče in žalosti. L. 1927, je doživela strahovit potres, ki je uničil 35 tisoč ljudi; nad stotisoč oseb je tedaj prišlo ob vse imetje. A to je bil komaj uvod v serijo suhih let. Takoj po potresu je pritisnila suša, kakršne ne pomnijo ljudje že več generacij. Zaradi suše so bile letine izredno jalove. Nastopila je lakota, ki je uničila mnogo tisoč ljudi. A nesreče še ni bilo konec. Mohamedanci, ki tvorijo dobro tretjino domačega prebivalstva, so organizirali pokolje, ki je pripravil pol milijona ljudi ob življenje. Zdaj, ko bi že bil čas, da se stiske v deželi nehajo, javljajo, da je nastopila zopet lakota in strašna epidemija tifusa. Jadna Azija!

Bradata žena

Nemka Adrijana se trenutno podira z velikim uspehom v Parizu.

Vatikanski denar

Italijanski katoliški list »Italia« poroča, da v Vatikanu prav resno mislijo ne samo na izdajo spominskega denarja, ampak na lasten novček. V ta namen se že vrše pogajanja med Vatikanom in rimsko vlado. Vatikanski denar bo v Italiji imel prost tečaj. Papeški denar bo iz iste kovine kakor italijanski novček. Manjše vrednosti bodo iz bron, nikla in srebra, večje pa iz zlata. Na čelni strani bodo nosili novi podoba papeža, na hrbtu pa bo v številki označena vrednost. Načrti za denar so baje že gotovi. Statut vatikanske penzarnice je izdelan in ne bo trajalo dolgo, ko pride papeški denar v promet.

Gladstoneov dežnik

V Londonu je te dni umrl 82 letni lord Rosebery, bivši angleški ministrski predsednik. Zadušila ga je pljučnica potem, ko je bil deset let bolan in prikovan na bolniško posteljo. Pokoink je bil eden najpopularnejših angleških državnikov liberalne dobe. Pripadal je stari škotski plemeniški obitelji, v politiki pa se je začel uveljavljati šele kot tritridsetleten mož. Izkazal se je s tem, da je organiziral veliko volilno kampanjo v prid liberalnemu režimu, ki ga je bogato poplačal. L. 1885, je pozval državnik

Deseta obletnica Velike Rumunije

Kraljica-mati Marja, princesa Helena in mladi kralj Mihael se peljejo po svečani službi božji mimo čet, ki prezentirajo orožje.

Gladstone Roseberyja v vlado ter mu poveril posle zunanega ministra. Po odstopu Gladstonea l. 1894, je prišel Rosebery na krmilo, vendar samo za eno l. to. Njegov poznejši politični razvoj ga je pripeljal v tabor konservativcev, čeprav se je odrekal vseh strank.

Lord Rosebery je bil posebnost znamenit po svojem blešččem govorniškem talentu. Udejstvoval se je tudi kot zgodovinski pisatelj, kjer je bil mož izredno širokega obzorja. Še danes veljajo njegovi življenjepisi Charthama, Pitta in drugih za mojstrska dela esejistične stroke na Angleškem. V politiki je bil lord Rosebery kot državnik predvsem oraklični človek. Zato so ga liberalci zamrzili, konservativci pa radi sprejeli v svojo sredo.

Poleg vsega tega je bil lord Rosebery eden najbogatejših mož v Evropi. Bil je namreč poročen z hčerjo barona

Meyerja Rotschilda, ki mu je prinesla v zakon ogromno doto. Vsa Anglija si je svojčas pripovedovala zgodovino tega zakona, ki je nastal potem po znanstva o priliki neke nezdode z vozom. Na cesti sta trčila drug v drugega voz lorda Roseberya in voz baronice Hane Rotschildove. Pot do znanstva je bila utrta, iz roznanstva se je izcimila ljubezen in naposled se zakon. Zakoncema se je l. 1882, rodil sin, lord Dalmeny, ki je dedič ogromnega premoženja. Politika Roseberya menda najboljšje označuje sledeča prigodica: Lord Rosebery in nekdo drugi se pogovarjata o politiki in Gladstoneu. Naenkrat povzame besedo lord Rosebery in pravi: »Veste, jaz nisem prav za prav nič drugega kakor dežnik v Gladstoneovih rokah. Če nanese potreba, se odprem, ali pa zaprem.«

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 17. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— so zadele št. 5712, 84.597, 84.677.

Din 500.— so zadele št. 5734, 5740, 7550, 7581, 7605, 7610, 7641, 7653, 7674, 7697, 8810, 8150, 10.822, 10.857, 10.975, 14.102, 17.940, 20.065, 20.191, 22.057, 22.099, 30.934, 30.936, 30.947, 34.641, 34.696, 34.709, 34.718, 34.726, 34.728, 34.742, 34.768, 40.560, 40.567, 46.071, 46.111, 46.131, 46.125, 46.155, 46.161, 46.171, 46.177, 53.414, 53.466, 53.471, 55.822, 55.825, 55.887, 58.282, 58.328, 58.352, 70.256, 70.327, 74.653, 74.693, 75.753, 84.502, 84.506, 91.744, 96.877, 96.895, 97.312, 97.318, 97.323, 97.327, 97.339, 97.365, 97.369, 97.382, 97.452, 97.459, 97.484, 97.499, 97.777, 99.813, 99.824, 100.709, 103.180, 107.947, 108.138, 108.176, 108.202, 108.266, 109.708, 109.749, 109.826, 109.828, 109.845, 109.855, 109.862, 109.865, 109.898, 115.636, 115.679, 120.157, 120.178, 120.234, 120.273, 123.552, 123.817, 123.832, 123.836, 123.993.

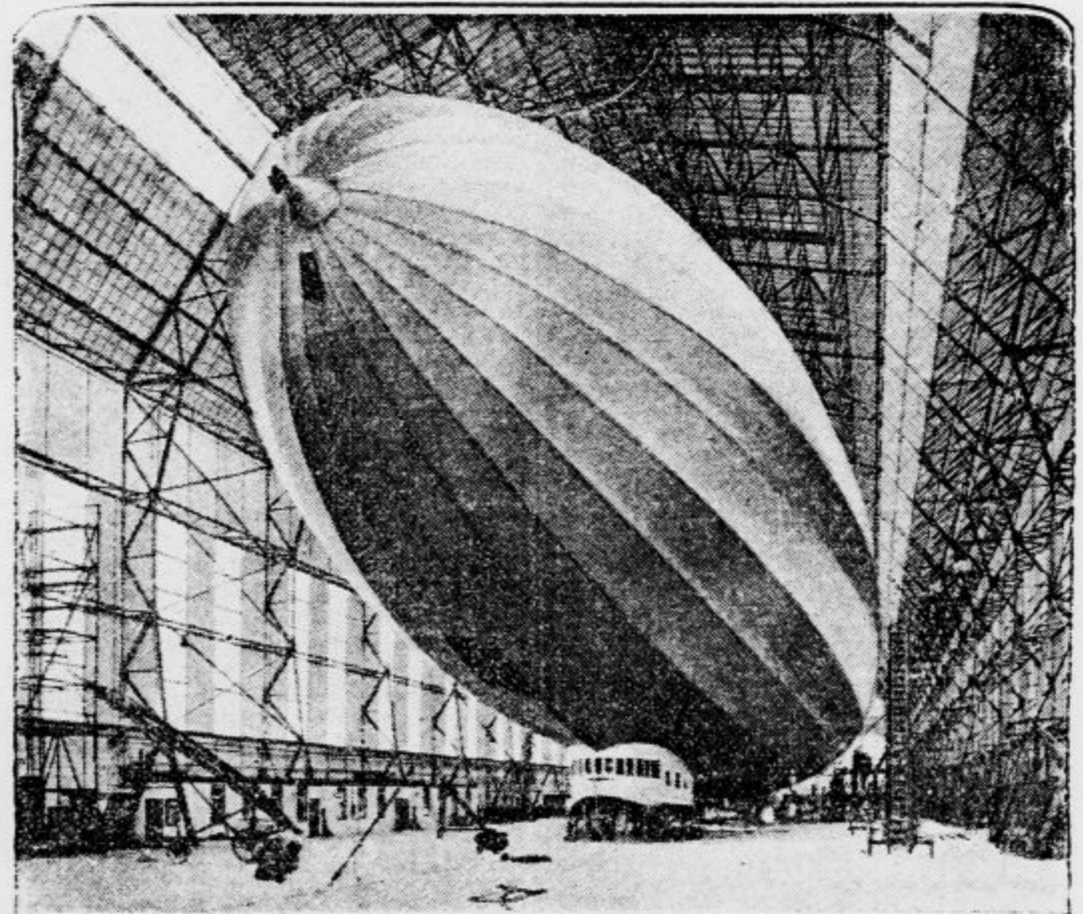
Žrebanje dne 18. maja 1929.

Din 2000.— 30.912, 40.518, 109.860.

Din 500.— 5.754, 5.756, 5.761, 7.507, 7.682, 7.693, 8.123, 8.143, 10.854, 10.861, 14.130, 17.973, 17.985, 20.067, 20.072, 20.084, 20.197, 30.979, 30.997, 34.605, 34.688, 34.734, 34.758, 34.796, 40.530, 40.555, 46.036, 46.102, 53.401, 53.425, 53.446, 53.454, 53.469, 55.804, 55.835, 55.879, 58.228, 58.263, 58.269, 58.274, 58.324, 66.671, 66.680, 66.699, 70.225, 70.277, 70.319, 70.371, 74.601, 75.761, 84.514, 84.550, 84.552, 84.563, 84.624, 84.635, 84.692, 91.701, 91.719, 91.728, 91.739, 91.782, 91.792, 96.835, 96.881, 96.887, 96.890, 97.337, 97.376, 97.403, 97.417, 97.471, 97.478, 99.737, 99.760, 99.791, 99.795, 99.797, 99.881, 100.706, 100.741, 103.163, 103.187, 107.919, 107.932, 107.941, 107.966, 108.118, 109.763, 109.774, 30.951, 109.808, 109.857, 109.863, 109.900, 115.607, 115.613, 115.653, 115.672, 115.697, 120.151, 120.153, 120.161, 120.208, 120.230, 120.232, 120.258, 120.259, 120.268, 123.545, 123.515, 123.922, 123.929.

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bomo srečke zamenjali za še neizžrebane. Če nam izžrebane takoj pošljejo, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke. Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamejajali bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Ko je bil »Zeppelin« še v svoji gigantski lopi

v Friedrichshafnu, se mu pač ni sanjalo, da bo letošnja ameriška vojnja končala z zasilnim pristankom na francoskih tleh.

Georges Pourcel:

Jalova žrtev

Topli aprilski večer je bil zvalil Luciena Chadeuila v Luksemburški vrt. Ko je sedel na klopi, nedeleč od Medicinske fontane, se je spomnil, da ga semkaj ni bilo že blizu pet in dvajset let.

»To je bilo še za dobe Françoise Renaisonove,« je pomislil.

Pomlad je bila kakor danes. Otroci so se igrali na peščenih potih — človek bi bil mislil, da so isti kakor takrat — in njihovo vpitje, pomešano z žvrgolenjem ptic, je zbuvalo v njem daljne odmeve. Vrnil se je bil iz kolonij, kamor je bil odšel kot inženjer, natanko četrtr stoletja je bilo tega. Le počasi se je spet življal v pariško vrvenje.

Okoli njega je skakljalo dekletce, štiri ali pet let ji je utegnoli biti; naposled se mu je vsedla k nogam in se j. la igrati z lopatico in vedrcem. Imela je kodraste pepelnato plave laske, živ zal obrazek in velike črne oči, obrobline z dolgimi trepalnicami. Ko je dvignila glavico do njega, kakor da ga kliče za pričo proti fantku njenih let, ki je bil iz razposajenosti pogljal vanjo obroč, s katerim se je igral, sta se srečala z očmi in se drug drugemu nasmešnila. »Čuden,« je pomislil, »kakor Micheline... Čiste njene oči, usta prav kakor

njena...»

Instinktivno se je na pol obrnil. Ne, Françoise Renaisonove, njene mamice, ni bilo na klopi...

— Coco! se je tisti mah začul glas od onkraj basena. Dete je steklo k svojem varuhu, postarnemu možu, ki je bil videti njen ded.

Lucien Chadeuil je opozoval prizor: otrok se je vrgel v razprostrte roke, ki so se nežno zgrnile za njim... Potem sta si nekaj pripovedovala... njuna pogleda sta se hkrati obrnila proti možu na klopi... Dete je nekoliko oklevalo, ded ji je prigovarjal... potlej pa jo je spustil iz rok in dekletce se je namerilo proti Lucienu Chadeuilu.

— Dober dan, gospod Chadeuil, je boječje pozdravila.

Inženjer od osuplosti in presenečenja ni našel odgovora.

— Ali me mar poznaš? Kako ti je ime?

— Colette.

— Colette, in kako še?

— Colette Vitracova.

Chadeuil, ki mu je bilo to ime docela neznano, je dvignil obrvi.

— Ime mi je tudi Renaison, po dedu... Colette Renaisonova...

Moža na obeh straneh basena sta vstala in si stekla nasproti.

— Lucien!

— Robert!

Preveč ju je bil zmogel spomin, da bi tisti trenutek mogla govoriti.

— Kako me je pretreslo to svidenje! je naposled izpregovoril Robert Renaison.

Videlo se mu je: glas mu je drhtel in oči so mu bile polne solz.

Dva tovariša izza otroških let, prijatelja, ki ju je bila ženska razdvojila... — Postarala sva se, kaj ne? je grenko menil Robert in pokazal na svoje in njegove osivele sence. Pet in dvajset let je minilo od tistega večera, ko sem bil poslednjič pri tebi...

Tisti tragični večer, oba se ga spominjata. Robert Renaison je bil ves obupan in besen vdrl v prijateljevo stanovanje.

»Vse mi je znano... Ti ljubiš Françoise in ona tebe... Vem... Vem tudi, da bošče pobegniti ž njo... Ti, moj prijatelj...«

Lucien še vidi v duhu kakor zid blede Robertov obraz in v ušesih mu še zveni njegov glas, nič več ne srdit, ampak neseč in zaključajoč:

»Uničil si mi življenje... Kaj bo iz Micheline?«

Takrat se je bil Lucien osvobodil: našel je bil svoj ponos in svojo čast. Pomnil je prijatelju roko: ne bo ga izdal, žrtvoval se bo. V kolonije pojde. Pisal

bo Françoisi — to bo najtežje — pismo, v katerem ji bo priznal, da ni mislil resno, poslovil se bo za zmerom od nje...

— Hudo je bilo takrat, prijatelj!

O, da, Robert je trpel, ker ga je bil Lucien na pol izdal, čeprav se je potem odpovedal. In Lucien v izgnanstvu dolgo ni mogel pozabiti Françoisinega obraza, njenega sijočega obraza z velikimi plamenečimi črnimi očmi.

Toda naposled je bil vendarle prebolel, in danes je ponosen na svojo zmago, v zadoščenju mu je, da je njegova žrtev ohranila prijatelju rodbinsko srečo, da je bila hčerkica — ljubka mala Micheline — ostala v materinem naročju. Trpel je bil, toda rana je bila lepa...

Vzlic temu se Lucien ne upa imenovati Françoisinega imena in skrbno pazi, da ne bi preveč jasno izrekel vprašanja.

— In ta otrok? pokaže z roko na Colette.

— Michelinina hčerka... Ona je vse, kar mi je še ostalo...

— Pa njena mati, njen oče?

— Mati? Lani je pobegnila z ljubimcem... Oče? Umrl od žalosti... Siromak...

— A Françoise? vpraša Lucien s pridruženim glasom.

— Françoise? Ah, ti najbrže še ne

veš... Prijatelj, tvoja žrtev je bila zaman... Leto dni po tvojem odhodu v kolonije je Françoise lepega večera nestala... Pobegnila je bila z nekim šoferjem... Zdaž veš...

Luciena je grenko zadelo. Idol, ki je stal tako visoko, ves v sijaju njegovega oboževanja, se je tisti mah zrušil na tla... Njuna lepa in plemenita ljubezen ji tedaj ni bila rešilen talisman. Človek se ima za velikega, ponosen je, da je storil nekaj vzvišenega, a življenje vrže vse ob tla in topetpa vso ono lepoto.

— Pah! je vdano odmahnil Robert. Kaj bi še razmišljal o tem?

Lažnive besede! Koliko raztrganih duš jih je že izreklo!

Ded je pritisnil vrnkinjo k sebi.

— Dokler mi bo to dete v tolažbo.

Njegov pogled je poln brezradne brezni.

— Pet let ji je šele... Deset do petnaest let bo dobro, dokler ne pride k-eta ljubezen... In potlej Bog z menoj! Ne mater ne hčere si nisem mogel ohraniti... Kako naj potem vrninjo?

Colette je čutila, kako se ded v-vas glas. In da ga potolaži, se je s-va k njemu:

— Meni boš zmerom moj dr-va mu je šennila na uho, in jaz rom tvoja »Coco«...

Radio

Izveček iz programov

Cetrtek, 23. maja

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti in reproducirana glasba. — 17: Jonny jazzband. — 18: Antologija slovenske lirike. — 18: Predavanje o modernih prejemnih aparatih. — 19: Češčina. — 19.30: Podzemeljski svet okrog Cerkniskega jezera. — 20: Baladni večer, izvaja radio orkester. Vmesne speve poje g. Marjan Rus. — 22: Napoved časa in poročila.

Petek, 24. maja

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti in reproducirana glasba. — 17: Koncert radio orkestra. — 18: Predavanje iz veroslovja. 18.30: Gospodinjina ura. — 19: Francosčina. — 19.30: Iz glasbenega sveta. — 20: Večer hrvatske glasbe, izvaja radio-orkester. Vmesne speve poje ga. Mila Vohin. — 22: Napoved časa in poročila. — ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 20.35: Koncert slovenske glasbe. — 22: Lahka večerna glasba. — BEOGRAD 12: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.15: Poročila. — 20.25: Koncert orkestra in solistov. — 21.30 Poročila. — 21.40: Klavirski koncert. — PRAGA 16.25: Koncert češke komorne glasbe. — 19.05: Orkestralni in pevski koncert. — 20: Igra. — 21.30: Pevski koncert. 22.25: Lahka glasba. — BRNO 19.05: Večerni koncert orkestra. — 20: Klavirski koncert. — 21: Lahka glasba. — 21.30: Prens koncerta iz Prage. — VARŠAVA 15.50 Reproducirana glasba. — 17.55: Popoldanski koncert. — 20.15: Prenos simf. koncerta iz Poznanja. — Prenos inozemskih postaj. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert orkestra. — 17.20: Pesmi in sonate. — 20.15: Koncert komorne glasbe. 21.20: Balade. — Orkestralni koncert lahke godbe. — BERLIN 16.30: Koncert lahke godbe. — 20: Orkestralni koncert (odlomki iz melodram in operet). — 21.40: Koncert kvarteta. — FRANKFURT 16.15: Koncert iz Stuttgarta. — 20.05: Kabaretni večer. — 0.30: Nočni koncert. — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert lahke godbe. — 20: Wagnerjeve pesmi. — 20.40: Tretje dejanje Wagnerjeve opere »Tristan in Isolde«. — Koncert lahke glasbe. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 20: Koncert Bachovih skladb. — Mešan večer in koncert lahke godbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.10 Ciganska godba. — 19.30: Prenos iz budimpeštanske kr. opere. — Ciganska god-

ba. — LONDON 21.35: Vokalen in instrumentalni koncert. — 22.45: Presenečenja. — 23: Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Proslava narodnega praznika. — STOCKHOLM 18.20: Lahka godba. — 20.15: Koncert švedske glasbe.

Sokol

Cetrstoletja župni načelnik. V Sredomoravski sokolski župi je bil letos 25. izvoljen za župnega načelnika br. Josip Polame, ki deluje v prerovskem sokolskem društvu že od leta 1899. kot načelnik in kasneje kot starosta. Obenem pa je skozi vsoto dobo zelo uspešno vodil vse tehniško delo v župi, ter je bil po vojni izvoljen tudi v načelstvo ČOS. Jubilej br. Polame nam je ponovni dokaz, kako globoke usrečije žanje Tyrševa ideja med Čehoslovaki, kjer vztrajajo Sokoli do poznih starostnih dob v aktivnem delu. In njihovo število je danes že ogromno, kar vpliva v veliki meri na vsoto sokolsko mladino kot dober vzgled nesebičnega in požrtvovalnega ter vstrajnega navdušenja za dobro stvar.

Pozdravni večer na čast jugoslovenskemu poslaniku v Pragi je priredila 10. t. m. Čehoslovaško - jugoslovenska Liga v salonu Narodne kavarne v Pragi. Poslanika dr. Angelinovića je v imenu Lige pozdravil senator Jiří Pichl. Pri prireditvi so sodelovale umetnice Suchankova, Winklerjeva in Sadecka. Mestno občino sta zastopala primatorjev namestnik dr. Štula in dr. P. Zenkl.

Dopisi

RADOVLJICA. V torek se je vršilo konstituiranje okrajne blagajne za okraj Radovljico. Živnorojski odsek, ki je v zadnjih letih res vzorno posloval, je prenehal. Posle bivšega odseka je v splošno zadovoljnost vodil s pomočjo tajnika sreskega ekonomista Sustiča in ostalih odbornikov g. Jan iz Podhoma. Pri volitvah odbora okrajne blagajne pa je s 7 glasovi proti 34 propadel in mesto njeza bil izvoljen industrialec Vinko Resman iz Radovljice. Za tajnika je sedaj izvoljen g. dekan Fatur iz Radovljice. Za odbornike pa še gg. Mavrič, trgovec iz Boh. Bistrice in Lavtižar, pekovski mojster iz Kranjske gore. G. Jana so pustili za podpredsednika. Pred volitvijo odbora se je oglašil k besedi župan iz Lesc Azman, ki je poudarjal važnost te

gospodarske ustanove; a mu je predsednik občnega zbora g. Resman kratkoma vzel besedo. Volitve so bile skrbno pripravljene. Od oblastnega odbora so bili imenovani v blagajno gg. dekan Fatur, ing. Zupanec, Zupan iz Bleda in Jan iz Podhoma. Pri volitvah je bil navzoč oblastni komisar dr. Natlačnik in tako je šlo vse »gladko«.

RADOVLJICA. Sokolsko društvo v Radovljici priredi tudi letos veliko efektivno tombolo. Glavni dobivki so: spalna oprava, kuhinjska oprava, šivalni stroj in moško kolo. Tombolske tablice a 3 Din so že v razprodaji. Tombola se vrši nepreklčno dne 9. junija na letnem telovadišču pri Sokolskem domu.

ZIDANI MOST. V Šmarčnem je umrla gospa Antonija Flis, vdovlj. Raček v starosti 74 let. Blagopokojna je bila mati g. Franja Račka iz Loke. Bila je skrbna in blaga mati. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudi. — V ljubljanski bolnici je preminul po kratki mučni bolezni g. Janez Pirč, krojač in posestnik iz Razborja. Pokojni je bil rodom iz Šmartna pri Litiji, vedno dobre volje, pravi original. Blag mu spomin! — V Zidanem mostu se je ustanovilo prostovoljno gasilno društvo. Dne 7. julija se bo vršila ustanovna slavnost ter blagoslovitev brizgalne. Želimo novemu društvu obilo uspeha.

RAKEK. Železniška postaja Rakek je izhodišče za Losko dolino in večino obmejnih občin logaškega sreza. Sresko poglavarstvo in davčna uprava se sedaj nahajata v Dol. Logatcu, zato je ureditev avtomobilskih zvez na postajo Rakek nujna potreba. V zadnjem času so avtomobilske zveze iz doline na postajo in od vlakov proti Staremu trgu ugodne in tudi cene primerne, kar pa je pripisati le konkurenciji dveh podjetnikov. V bistvu pa je to nezdravo in vse ugodnosti bodo prenehale, čim eden podjetnikov zaradi nerentabilnosti obratovanje opusti. V interesu potujočega občinstva kakor tujskega prometa pa bi bilo železi, da se take nezdružne razmere čim prej odpravijo. Vse prizadete občine naj bi ali same ali v zvezi z obema podjetnikoma organizirale reden promet, ki bo odgovarjal vsem zahtevam potujočega občinstva.

SVIBNO PRI RADEČAH. Že dolgo časa se je pripravljalo Svibno, da čim najdojstnejše počasti spomin na svoje v svetovni vojni padle sovaščane, ki jih je padlo 32. Za malo župnijo je bila to velika izguba. Tem vojnim žrtvam so se domačini oddolžili in so jim postavili spomenik. V veliko požrtvovalnostjo so šli vsi na delo, zbirali so prispevke in pomagali pri delu. Spomenik stoji na lepem prostoru pod farmnim pokopališčem, pod starim gradom

Ostrovrhajev. Prostor je dal brezplačno na razpolago posestnik Ivan Kavšek. Betoniranje in druga dela so izvršili domačini s prostovoljno tlako, posebno neutrudljivo in požrtvovalno so delali: Hinko Medved, Franc Kmetič p. d. Jurčkov, Franc Podlesnik, Martin Glavač in Ludvik Strniša. Na dan slovesnega odkritja je kljub slabemu vremenu prihitelo mnogo ljudstva od blizu in daleč, da počasti spomin na padle. le domačega g. župnika ni bilo med farani. Iz Ljubljane dospeli bivši vojni kurat g. Fran Bonač je daroval sv. mašo. Po sv. maši se je vse zbralo okrog spomenika. Radeška godba je s svojimi žalostinkami poglo-

bila svečanost tega slavlja; ravno tako radeško pevsko društvo »Kum« in domači pevci. G. Bonač nas je s svojim v srce sega jočnim govorom popeljal na krvave poljane in nobeno oko ni ostalo suho. Po blagoslovitvi spomenika so se vršile molitve. Med tužne glasove »libere« se je začelo turbojno klenkanje zvonov in grom salve. Po končanem obredu so pristopili užaloščeni sodrtniki padlih ter položili pred spomenik nestete vence, med njimi velik trnjevenec, ki ga je položil za »Odbor za postavitev spomenika« njegov predsednik g. Josip Povše. Vsem navzočim bo to slavje ostalo v trdnem spominu.

Ljubljanski velesejem

Iskreni zainteresirane, trgovce (agencure in zastopnike), ki bi svoje najnovejše tehn. in praktične aparate v ceneni in okusni izdelavi razstavili na tem sejmu. Nujne oferte nasloviti pod »Gewinn am Umsatz« na Grava, Graz, Stempfergasse 8. 6735

Prvovrstnega stavbnega polirja

sprejme gradbeno podjetje Ing Fran Tavčar, družba z o. zavez. Ljubljana, Dolenjska cesta 26

Redka prilika

V Zagrebu blizu glavnega kolodvora bila bi takoj na prodaj z ali brez opreme pod zelo povoljnimi pogoji kompletna v pogonu se nahajajoča moderna urejena tvornica pil, kladiv in podček na lastnem zemljišču v obsegu enega jutra s prostornimi tovarniškimi zgradbami in parnim pogonom od 60 KS. — Pojasnila daje oglašni zavod R. Mosse sub »Povoljna prilika 620«.

Medni kampani sporniti ševjot
za fine oblike
Velika lahka ugodna cena
R. MIKLAUC
»Pri Skofje, Ljubljana

Blago za ženske oblike
velikono, valjasto in per.
v. blaga, zvezec, novosti in per.
blaga, zvezec, soladne cene.
R. MIKLAUC
»Pri Skofje, Ljubljana

Stoewer
srednji pisalni stroj za potovanje in pisarni, konstrukcija in material prvovrstna. Plačilne olajšave.
Lud. Barača, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6
Telefon št. 2980

Oglas.

Izrada i montiranje instalacije za centralni odvod dima u ložionici u polukrugu na teretnoj stanici Novi Sad.

Direkcija Državnih železnica u Subotici na temelju rešenja Gospodina Ministra Saobraćaja od 5. juna 1924 godine u aktu Generalne Direkcije Državnih Železnica G. D. Br. 15.849/24 i u smislu članova 86—98 Zakona o Državnom Računovodstvu raspisuje na dan 25-og juna 1929 godine drugu ofertalnu licitaciju za izradu i montiranje instalacije za centralni odvod dima u ložionici u polukrugu na teretnoj stanici Novi Sad.

Predračunska suma iznosi 520.000 dinara.

Kaucija od 5% ponudjene sume za naše, odnosno 10% za strane državljane polaže se na blagajni Direkcije Državnih Železnica u Subotici, ili na blagajnama ostalih Direkcija Državnih Železnica u moneti predviđenoj po čl. 88. Zakona o Državnom Računovodstvu najdaje do 10 časova pre podne na dan licitacije, a licitanti su dužni pokazati revers o položenoj kauciji na dan licitacije određenoj komisiji za Državne licitacije.

Propisno taksirane ponude u zapečaćenom zavoju sa oznakom spolja: »Ponuda za izradu i montiranje instalacije za centralni odvod dima u ložionici u polukrugu na teretnoj stanici Novi Sad od ponudjača N. N.« predaju se najkasnije do 11 časova Gradjevinskom Odelenju Direkcije (Trg Vojvode Putnika Br. 9, II. sprat, vrata br. 9).

Pravo za licitaciju imaju samo ona lica i tehnička poduzeća, koja podnose Komisiji uverenja i svojim preduzimačkim sposobnostima i uverenje o tome, da su svoju radnju za porez prijavili i da su na istu platili porez sa pripadajućim prizvezima za sve istekle zakonske radove, kao i za sve odobrene broke po specijalnim rešenjima.

Zastupnici ponudjača pristupiće se licitaciji, ako imaju pismeno punomoćje, da jih mogu na ovoj licitaciji zastupati.

Planovi ložionice, opšti, specijalni uslovi, tehnički uslovi i obrazac ponude mogu se vidjeti i po ceni od 100 dinara nabaviti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Gradjevinskom Odelenju Direkcije.

Naknadne ili telegrafskim putem podnete ponude neće se primiti.

Iz Direkcije Državnih Železnica u Subotici.
Br. 22.287/1929. 6729

Zastopnik
za L ubljano, zanesljiva uvedena moč za prodajo malinovega soka se sprejme. — Ponudbe je naslov ti v Crlje, pošni predal 37. 6731

Prispela so nova kolesa
nemških tovarn po najnižjih cenah. — JAMSTVO I LETO!
V specijalni trgovini otroških vozičkov
OTON ZEMELROK — Marlin trg 8.

Kartonaške preddelavke sprejmemo
(Parteführerine n) dobro izvečbane za izdelovanje okroglih in oglastih škatic
v dobro in stalno službo v večje mesto.
Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod št. »612«. 6733

Krajevne razglednice
po najnovejših fotografijah, izdelane v vzornem bakrotisku po najnižji ceni dobavljamo takoj. Zahtevajte vzorce in proračun na oglašni oddelek »Jutra« pod »Razglednica«.

Prodaja gozda.
Na prodaj je arondiran gozdni kompleks Jelov breg - Vršiče v Gorskem kotaru v obsegu 600 ha, z logarskimi poslopji in parno žago. Za takojšnjo sečnjo godno okrog 8500 m³ čiste tehnične mase, večinoma jelke. Eventuelno se odda les na panju z zakupom žage. Pojasnila daje g. dr. Ludvik Grobelnik, notar v Ribnici na Dolenjskem. 6619

Najboljši in najekonomičnejši
elektromotorji
iz znanih čeških tovarn
Škodovi Zavodi v Plznju se nahajajo v velikosti 1/4 do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na:
Zastopstvo Škodovih Zavodov
Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.
Telefon 2966. 97

ZA REKONVALESCENTE
OPČNO SLABOST
MALOKRVNOST SIRUP
DESCHIENS
S HEMOGLOBINOM
ZDRAVNIKI TRDJO DA JETA SIRUP
Z VITALNIM ŽELEZOM MNOGO BOLJŠI OD
SUROVEGA MESA IN DRUGIH ŽELEZ. PREPARATO

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega. In igrači vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franko. Prodaja na obroke
TRIBUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Naznanilo!
Slavnemu občinstvu naznanjam,
da sem prevzel v najem gostilno pri Majaroneču, Stara pot št. 1 v Ljubljani.
Postregel bom gostom z dobro pijačo in jedabo, cene nizke, potrežba točna in brza. Priporočam se za mnogobrojen obisk, posebno sedaj poleti, ko so lep senčnat vrt in prostori za balinanje na razpolago. Tudi notranji prostori so prostorni ter zračni. Pripravljena je tudi posebna soba za kako samostojno večjo družbo ali kako ženitovanje ter velik salon.
Gostilna je bila nekdanj zelo na dobrem glasu, kar starejši ljudje itak vedo, mlađši si jo pa sedaj ogledite, na se boste čudili prekrasni legi ter uživali čist zrak na vrtu ter preživeli popoldne kakor v raji v tem zračnem kraju. 6722-a
Priporočam se za mnogobrojen obisk. Ivan Potočnik.

VLAHOV ELIXIR, ki krepki in zdravi želodec, je edino R. VLAHOV
odlikovan na vseh svetovnih izložbah.
Ime VLAHOV z našo etiketo je zaščiteno po vseh državah sveta.
ČUVAJTE SE PONAREJANJ!

†
Potrti globoke žalosti javljamo tužno vest, da je naša nad vse ljubljena mamica
Marija Hribovšek
posestnica
danes ob 8. uri zjutraj, prevedena s sv. tolažil. preminula. Pogreb se vrši v petek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče.
Zagorje, Newyork, 22. maja 1929.
732 GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

Zahvala.
Za mnogoštevilne in tolažilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene, prerano izgubljene mame, sestre, svakinje in tete, gospe
Antonije Mally roj. Heim
izrekamo pristrčno zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo čč. duhovščini, dr. Pancetu, Bralnemu društvu za glnjve žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so spremili drago nam pokojno na njeni zadnji poti.
V Tržiču, dne 21. maja 1929.
Žalujoči ostali.

